

SHQIPËRI

ITALI

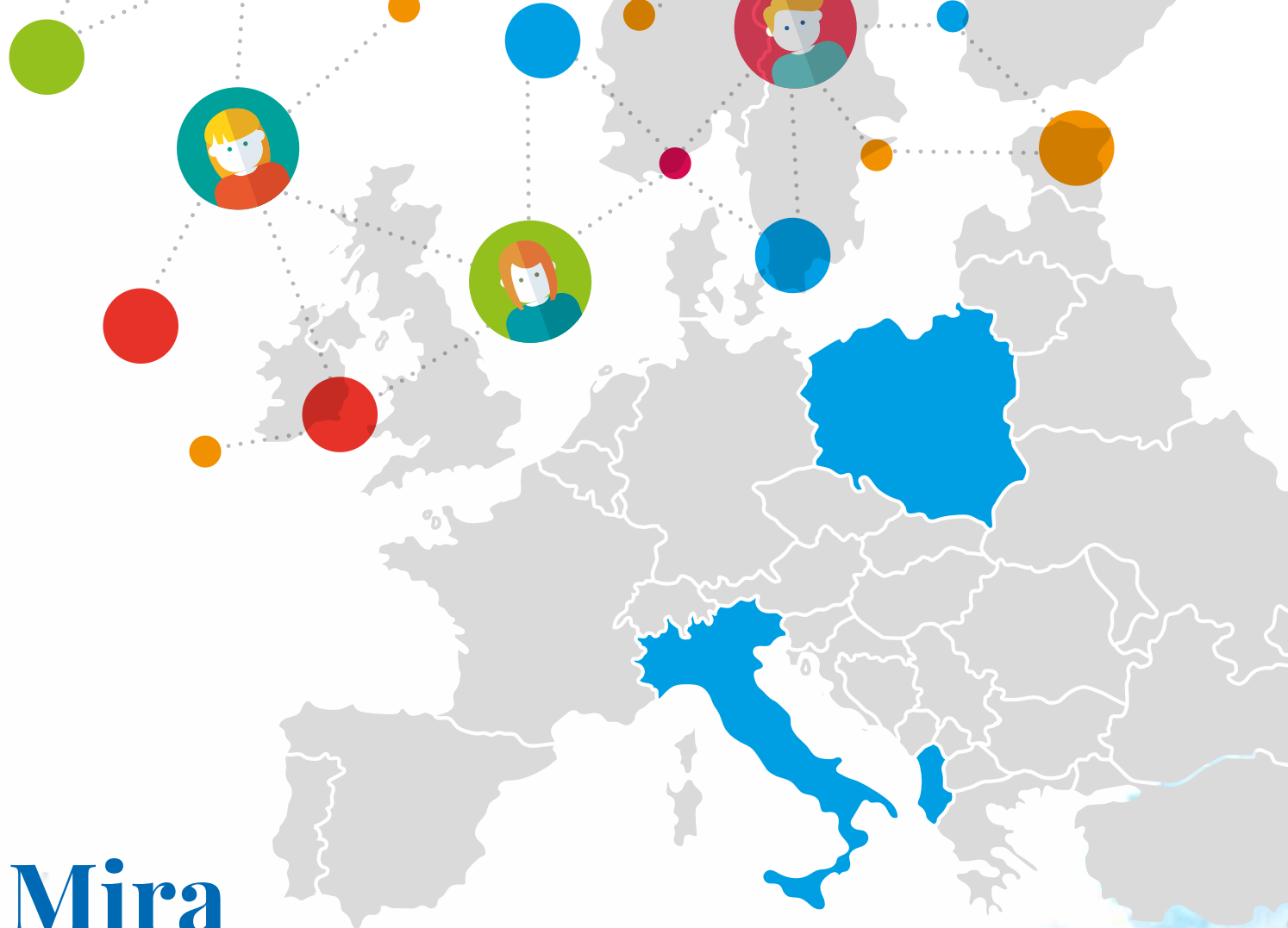

POLONI

30

Praktika të Mira të Bashkëpunimit të Aktorëve Vendorë

INSTRUMENTI EUROPIAN IPA II I BASHKIMIT EVROPIAN 2014
MBËSHTETJE PËR ORGANIZATAT E SHOQËRISË CIVILE PËR ZBATIMIN E AKSIONEVE PËR NGRITJEN E KAPACITETEVE
PËR RITJEN E DIALOGUT TË POLITIKAVE DHE NDËRGJEGJËSIM MBI PROCESIN E INTEGRIMIT EUROPIAN

PROJEKTI “DUKE NISUR NGA BAZAT: ROLI I SHOQËRISË CIVILE
NË PROCESIN E INTEGRIMIT EVROPIAN NË SHQIPËRI”

30 Praktika të Mira të Bashkëpunimit të Aktorëve Vendorë

AUTORE: **ROBERT ZARKOWSKI, SANIELA XHAFERI, GRANIT SOKOLAJ, JONILA SHYTAJ**

NENTOR 2020

Ky projekt financohet
nga Bashkimi Evropian

THIS PROJECT IS FUNDED BY
THE EUROPEAN UNION

Autoriteti kontraktues

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E FINANCIVE DHE EKONOMISË
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E FINANCIMEVE
DHE KONTRAKTIMEVE
PËR FONDET E BASHKIMIT EVROPIAN,
BANKËS BOTËRORE DHE DONATORËVE TË TJERË,
DREJTORIA PËR MENAXHIMIN E PROJEKTEVE IPA

Shënim: Ky botim u prodhua me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian në kuadër të projektit “Duke nisur nga bazat: Roli i Shoqërisë Civile në procesin e integrimit në BE në Shqipëri”, financuar nga Instrumenti Europian IPA II i Bashkimit Evropian. Përmbajtja e tij është përgjegjësia e vetme e autorit dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.

Hyrje

Pandemia e COVID-19 e ndryshoi krejtësisht jetët tona përgjatë vitit 2020. Masat shtrënguese për të kufizuar përhapjen e virusit dhe mbyllja e kufijve i bëri të pamundura udhëtimet studimore dhe shkëmbimin e eksperiencave pozitive të bashkëpunimit të aktorëve vendorë, një nga aktivitetet e parashikuara në kuadër të projektit “Dukë nisur nga bazar: Roli i Shoqërisë civile në procesin e integritetit evropian në Shqipëri”.

Megjithatë, ashtu si edhe për shumë zgjidhje të tjera që u imponuan nga situata e re, partnerët zbatues të projektit menduan që të sjellin në një botim elektronik 30 praktika të mira të bashkëpunimit të autoriteteve vendore dhe shoqërisë civile në Poloni, Itali dhe Shqipëri.

Duke promovuar këto shembuj pozitivë bashkëpunimi, shpresohet që të krijohen modele të shkëmbimit, partneritetit dhe bashkëpunimit për aktorët e tjerë vendor me fokus promovimin e modeleve evropiane të qeverisjes vendore.

Lexim të mbarë !

Shqipëria

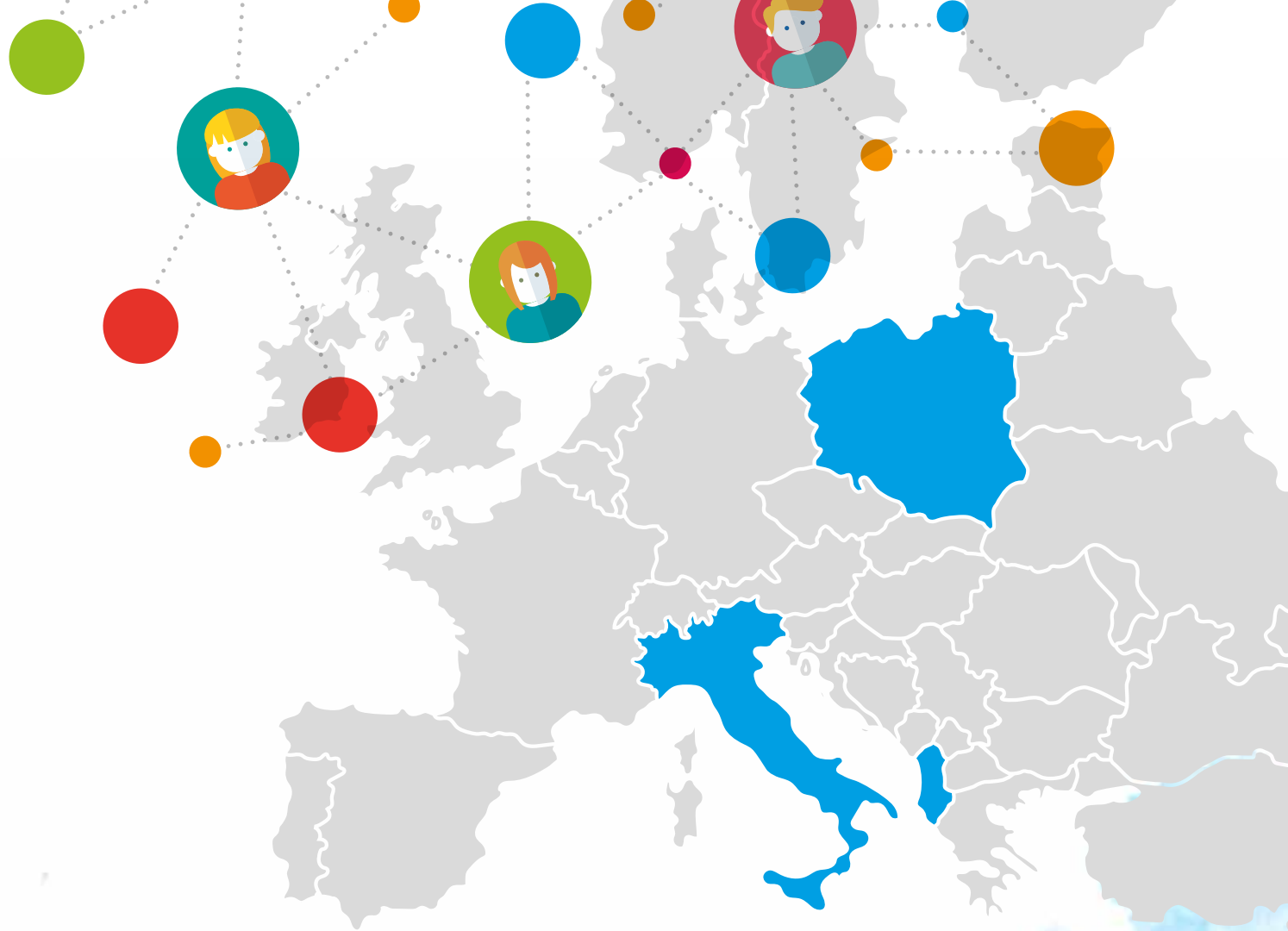
Praktika Nr 1 - Buxheti me pjesëmarrje / Buxheti i përgjithshëm gjinor	5
Praktika Nr 2 - Kontrata Sociale e Bashkisë	7
Praktika Nr 3 - Komisioni Këshillimor Qytetar Vendor	9
Praktika Nr 4 - Këshilli Ekonomik i Tiranës	11
Praktika Nr 5 - Green artisan - Artizanati në mbrojtje të mjedisit	13
Praktika Nr 6 - “Tungjatjeta jetë”	15
Praktika Nr 7 - Shërbimi i strehimit emergjent të sigurt	17
Praktika Nr 8 - Rrjeti i Qendrave Komunitare për Familjen	19
Praktika Nr 9 & 10 - Aplikacioni “Tirana Ime” & Transparenca e Buxhetit	21

Italia

Praktika Nr 1 - Decoro Urbano	24
Praktika Nr 2 - Retake Roma, wake up, speak up, clean up	26
Praktika Nr 3 - Minerva ant corps for coronavirus	28
Praktika Nr 4 - Pavia Partecipa	30
Praktika Nr 5 - Co-City Torino	32
Praktika Nr 6 - Roma Smart City	34
Praktika Nr 7 - Music “n” play / Musicain gioco	36
Praktika Nr 8 - Cooperativa Coraggio	38
Praktika Nr 9 - Për një shoqëri të lirë nga mafiet, korrupsioni dhe të gjitha format e paligjshmërisë	41
Praktika Nr 10 - Mercato Sonato	44

Polonia

Praktika Nr 1 - “Teatri KANA”	47
Praktika Nr 2 - “BARKA” (BARGE)	49
Praktika Nr 3 -	51
Praktika Nr 4 - Strehimi i kafsheve ne Krakov	54
Praktika Nr 5 - Fondi minigrant Gniw	56
Praktika Nr 6 - Wolin-Jomsborg-Wineta	59
Praktika Nr 7 - Universiteti i moshes se trete	62
Praktika Nr 8 - NGOs qendra mbeshtetese	65
Praktika Nr 9 - Informacione turistike ne Ustka	68
Praktika Nr 10 - Sistemi i mbështetjes për personat me aftësi të kufizuara intelektuale	70

Shqipëria

Praktika

Nr 1

Projekti:

**Buxhetimi me pjesëmarrje
/ Buxhetimi i përgjithshëm
gjinor**

Tema:

Pjesëmarrja qytetare

Zona:

Bashkia Elbasan

Organizata zbatuese:

**Forumi i Gruas Elbasan –
UN Women**

[http://www.](http://www.forumigruaselbasan.org)

[forumigruaselbasan.org](http://www.forumigruaselbasan.org)

Buxhetimi me pjesëmarrje është tashmë një praktikë që zbatohet prej vitesh nga bashki të ndryshme në vend. Ky proces bashkëpunimi mes njësive vendore dhe qytetarëve konsiston në planifikimin e buxhetit ku komuniteti jo vetëm informohet paraprakisht se sa do të jetë vlera e investimit që do të prekë njësinë përkatëse të tij, por edhe mund të orientojë investimet në projekte që janë më me interes për vetë komunitetin. Bashkia Elbasan ka nisur prej vitit 2007 këtë proces dhe ka dëshmuar një eksperiencë të kënaqshme në zbatimin e këtij mekanizmi. Falë kësaj eksperience pozitive, bashkia Elbasan realizoi për herë të parë në vitin 2012 edhe buxhetimin e përgjithshëm gjinor, me mbështetjen e UN Women dhe zbatimin e projektit nga një grup organizatash të shoqërisë civile.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Në realizimin e politikave dhe alokimin e buxhetit, qeveritë vendore duhet të sigurohen se politikat dhe programet janë në dispozicion dhe financojnë në mënyrë adekuate nevojat biologjike të burrave dhe grave, përfshirë këtu lindjen e fëmijëve për gratë. Një buxhet i përgjegjshëm gjinor është ai buxhet i cili njihet strukturën gjinore të një shoqërie dhe alokon para për implementimin e politikave dhe programeve që do të ndryshojnë këtë strukturë në mënyrë që kjo shoqëri të arrijë barazinë gjinore.

Falë zbatimit të buxhetimit gjinor në Elbasan, proces në të cilin u përfshinë shumë gra e vajza të cilat ngritën kërkesat e tyre, u bë e mundur drejtimi i investimeve të bashkisë për hapjen e një çerdhe fëmijësh si dhe rindërtimin e kopshteve me sistem qendror ngrohjeje, si dhe nisma për mbrojtjen e grave të dhunuara dhe

fëmijëve në rrezik trafikimi. Këto investime krijojnë mundësinë për punësimin e nënave të reja edhe në zonat rurale duke ndihmuar në zhvillimin ekonomik të rajonit por edhe një barazi më të madhe të të ardhurave familjare.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Procesi i buxhetimit me pjesëmarrje, është i suksesshëm kur sigurohet pjesëmarrja direkte e qytetarëve. Në Elbasan sfida e përfshirjes së qytetarëve është zgjidhur falë bashkëpunimit të ngushtë të aktorëve vendore. Procesi i buxhetimit fillon me informimin e publikut me anë të mediave

lokale, posterave të vendosur pranë çdo njësie administrative dhe ftesave të shpërndara në pothuajse të gjitha familjet. Për organizimin e pjesëmarrjes qytetare angazhohen administratorët e njësive administrative dhe aktorë nga shoqëria civile. Në takimet publike të realizuara për çdo njësi, qytetarët votojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë për prioritetet në nevojë për investime. Gjithashtu, bashkia organizon takime të përmuajshme me organizatat aktive të shoqërisë civile për të diskutuar mbi bashkëpunime të ndryshme ose problematika që shqetësojnë komunitetin në çështje të ndryshme.

Praktika

Nr 2

Projekti:
Kontrata Sociale
e Bashkisë

Tema:
Angazhimi qytetar

Zona:
Bashkia Durrës

Organizata zbatuese:
Qendra për Zhvillimin e
Shoqërisë Civile - Rrjeti
POP

[www. popnetwork.al](http://www.popnetwork.al)

Kontrata Sociale është një memorandum bashkëpunimi, propozuar nga një grup të rinjsh dhe kandidatëve për kryetarë bashkie në zgjedhjet e vitit 2019 dhe e nënshkruar më pas nga fituesi i zgjedhjeve. Është një marrëveshje ku kryetari i bashkisë ka shprehur dakordësinë për plotësimin e disa pikave të nevojshme të parashtruara nga të rinjtë, të cilët monitorojnë plotësimin e tyre gjatë mandatit të kryetarit. Kjo nismë e rrjetit POP, një rrjet organizatash të rinjsh në 10 bashki të vendit, synon të rrisë debatin publik dhe informacionin tek qytetarët mbi platformat elektorale të partive dhe kandidatëve për kryetarë bashkie, si dhe orientimin e këtyre platformave drejt nevojave dhe prioriteteve të qytetarëve. Kontrata Sociale është një dokument i hartuar me prioritetet e qytetarëve nga takime, fokus grupe dhe forume të organizuara gjatë

periudhës parazgjedhore 2019. Kontratat Sociale nuk janë thjesht një premtim i shkruar, por një angazhim për kryetarët e zgjedhur për të përmbushur këto prioritete brenda katër vjeçarit të mandatit të tyre.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Në bashkinë Durrës, procesi i kontrates sociale u zbatua nga organizata Qendra për Zhvillimin e Shoqërisë Civile. Për të hartuar “Kontratën Sociale”, e cila përmban 10 prioritete, u zhvilluan më muajin mars 2019 mbi 6 forume me banorë të lagjeve të qytetit si dhe njësive vendore. Në takime morën pjesë burra, gra, vajza dhe djem që përfaqësonin grupe të marginalizuara dhe qytetarë aktivë. Me anë të sistemit të pikëzimit, ata vlerësuan performancën e Bashkisë, identifikuan nevojat dhe prioritetet e qytetarëve.

Në këto Forume u diskutuan 26 çështje që u përkasin katër fushave kryesore që ndikojnë drejtpërdrejtë mbi komunitetin vendor:

1.
Shërbimet
publike;

2.
Zhvillimi
ekonomik
vendor;

3.
Dimensioni
social
dhe

4.
Demokracia
vendore.

Këto çështje u sintetizuan dhe u finalizuan në një dokument që iu prezantuan kandidatëve për kryetare bashkie në Durrës, Znj. Valbona Sako (PS) dhe Znj. Valbona Sakollari (PBD). Procesi u finalizua me firmosjen e Kontratës Sociale, si një zotim i mëtejshëm për përmbushjen e prioriteteve në rastin e përzgjedhjes si kryetare bashkie për Durrësin.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Në vitin 2020 Qendra për Zhvillimin e Shoqërisë Civile ka vazhduar aktivitetet për monitorimin e zbatimit të kontratës si dhe advokimin për përmbushjen e prioriteteve të qytetarëve të Durrësit.

Praktika

Nr 3

Projekti:
Komisioni Këshillimor
Qytetar Vendor

Tema:
Pjesëmarrja qytetare

Zona:
Bashkia Korçë

Organizata zbatuese:
PLGP USAID

Komisionet Këshillimore Qytetare Vendore janë struktura që synojnë forcimin e përfshirjes dhe angazhimit të qytetarëve dhe inkurajimit të kontributit të tyre tek qeverisja vendore. Këto komisione përfaqësojnë zërin e komunitetit dhe mbrojnë interesat e qytetarëve.

Komisioni Këshillimor Qytetar i parë në Shqipëri ishte ai i ngritur në vitin 1998 në Kuçovë me ndihmën e PLGP USAID, strukturë e cila vazhdon ende he sot të jetë aktive. Megjithatë, përsa i përket sfidave dhe rezultateve të arritura, Komisionet Këshillimore Qytetare Vendore pranë bashkisë Korçë mund të vlerësohet aktualisht si komisioni më aktiv në vend.

Kjo strukturë mbledhur së bashku mbi 70 anëtarë, të përbërë nga një grup qytetarësh përfaqësues të gjeneratave dhe grupimeve të

ndryshme, pjesëtarë të OJF-ve kombëtare dhe ndërkombëtare. Komisioni mbledhet dy herë në muaj, njëra nga të cilat me prezencën e përfaqësuesit të Bashkisë Korçë.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Ky komision, luan një rol të rëndësishëm në diskutimet dhe zgjidhjet e sfidave dhe problematikave të qytetarëve. Ai ofron këshilla dhe rekomandime për kryetarin e bashkisë dhe këshillin bashkiak duke lehtësuar vendimmarrjen, por edhe duke transmetuar dhe ndërgjegjësuar publikun e gjerë mbi vendimet e rëndësishme vendore. Impakt të rëndësishëm, përfshirja qytetare ka treguar në bisedimet e zhvilluara për pazarin e Korcës, si dhe për ndërtimin e rrugës pedonale, ku cdo gjë është realizuar duke marrë

në konsideratë mendimin e ofruar nga qytetarët

Në rastin e projektit të rrugës këmbësore të Korçës, i cili u kontestua nga bizneset që ushtronin aktivitetin e tyre në atë zonë, angazhimi i komisionit dhe shoqërisë civile ndikoi në ndërgjegjësimin e biznesit për rolin e rëndësishëm që do të kishte kjo ndërhyrje e bashkisë duke e transformuar këtë zonë një pol të rëndësishëm të zhvillimit të biznesit dhe një atraksion turistik për vizitorët.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Krijimi i besimit që zëri i qytetarëve pjesë e komisionit do të dëgjohet dhe bëhet pjesë e vendimmarrjes së bashkisë ka qënë një nga sfidat kryesore të funksionimit të këtij mekanizmi. Bashkia Korçë ka dëshmuar edhe më parë një traditë të konsultimit me grupet e interesit dhe komunitetet e ndryshme të prekura nga investimet në qytet duke krijuar bazën e duhur të besimit për angazhimin e personaliteteve dhe qytetarëve të ndryshëm në Komisioni Këshillimor Qytetar Vendor.

Praktika

Nr 4

Projekti:
Këshilli Ekonomik i Tiranës

Tema:
Bashkëpunimi mes aktorëve vendorë

Zona:
Bashkia Elbasan

Organizata zbatuese:
Bashkia Tiranë

www.tirana.al/faqe/keshilli-ekonomik-i-tiranes-ket

Këshilli Ekonomik i Tiranës (KET) është një strukturë e ngritur për herë të parë pranë Bashkisë Tiranë në vitin 2015, ku pjesëmarrës janë përfaqësues të bizneseve, ekspertë të ekonomisë dhe anëtarë të dhomave të tregtisë që ndihmojnë në vendimmarrjen e bashkisë për zhvillimin ekonomik. KET, si një platformë gjithëpërfshirëse e bashkërendimit dhe vendosjes së prioritetëve nuk ka tagër vendimmarrje, por në bazë të diskutimeve dhe propozimeve të anëtarëve, Kryetari i Bashkisë ndërmerr veprime dhe nisma përmirësuese. Mbledhjet e KET thirren nga Kryetari i Bashkisë së Tiranës jo më pak se dy herë në vit.

Këshilli Ekonomik i Tiranës merr pjesë aktive në realizimin e objektivave të mëposhtëm:

- a.** Hartimi i planeve dhe programeve për zhvillimin ekonomik lokal që përfshijnë por nuk kufizohen tek nxitja e sipërmarrjes, fuqizimin e rrjeteve të tregtisë, zhvillimin e bujqësisë dhe agrobiznesit, promovimin e turizmit lokal dhe mbështetje për inovacion dhe kërkim shkencor;
- b.** Hartimi i planeve dhe programeve për nxitjen e punësimit lokal;
- c.** Ngritja dhe funksionimi i tregjeve publike, pikave të grumbullimit dhe zonave ekonomike;

- d.** Hartimi i masterplaneve në planifikimin urban dhe zhvillimin infrastrukturor lokal;
- e.** Vendosja e prioriteteve në punimet dhe investimet në infrastrukturën publike;
- f.** Planifikimi buxhetor të Bashkisë së Tiranës dhe hartimi i paketës fiskale;
- g.** Identifikimi i pengesave kryesore në mjedisin e biznesit dhe përmirësimin e legjislacionit të zbatueshëm në nivel lokal dhe i procedurave administrative përkatëse që ndikojnë në klimën e biznesit;
- h.** Zhvillimin e praktikave më të mira në parandalimin e luftës ndaj korrupsionit dhe informalitetit, si dhe shqyrtimin dhe raportimin e rasteve të trajtimit të pandershëm dhe praktikave abuzive ndaj biznesit.

Deri tani KET ka zhvilluar pesë mbledhje, të cilat kanë ndihmuar në nxitjen dhe përf forcimin e bashkëpunimit institucional dhe partneritetit publik- privat në fushën e zhvillimit ekonomik lokal. Kjo strukturë është replikuar më pas edhe në ngritjen dhe funksionimin e Këshillit Ekonomik Kombëtar, me fokus garantimin e dialogut dhe këshillimin ndërmjet organeve të administratës shtetërore dhe sektorit privat, për rritjen e transparencës në vendimmarrjen politike të qeverisjes dhe përfaqësimin e sektorit privat në këtë proces.

Praktika

Nr 5

Projekti:

Green artisan - Artizanati në mbrojtje të mjedisit

Tema:

Trashëgimia kulturore - Mjedisi

Zona:

Bashkia Shkodër

Organizata zbatuese:

Shoqata e Artizanëve dhe Zejtarëve të Shqipërisë

www.artizanati.com

Shkodra është një qytet që njihet ndër shekuj për prodhimtarinë e pasur të zejeve me modele dhe dizeno shumë të veçanta, me një teknikë dhe kulturë tipike. Si në të gjitha vendet e tjera, edhe në Shkodër këto punime artizanale kanë pasur ditë të mira dhe të vështira. Artizanati po përballët me një treg gjithnjë e më shumë të dominuar nga prodhime, forma dhe modele industriale të importuara nga jashtë, duke shmangur dhe eliminuar punën artizanale dhe punimin me dorë. "Shoqata e Artizanëve dhe Zejtarëve të Shqipërisë" ka lidhur që prej vitit 2017 një marrëveshje me bashkinë Shkodër për përjashtimin nga detyrimet tarifore për përdorimin e hapësirës publike. Aktivitetet organizohen mbi bazën e një kalendari të mirë përcaktuar dhe janë 17 të tilla, gjithsej 65 ditë të vitit. Iniciativa të tilla jo vetëm ndikojnë në ruajtjen e trashëgimisë kulturore por ndikojnë edhe në zhvillimin ekonomik.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Në partneritet me Programin Rajonal mbi Demokracinë Vendore në Ballkanin Perëndimor (ReLOaD), bashkia Shkodër ka financuar projektin «Green Artisan -Artizanati në mbrojtje të mjedisit», i cili po zbatohet nga Shoqata e Artizanëve dhe Zejtarëve të Shqipërisë. Ky projekt ka për qëllim zhvillimin e artizanatin nëpërmjet shfrytëzimit të materialeve të riciklueshme, duke bërë art dhe duke përmirësuar mjedisin ku jetojmë. Për të qënë miqësor ndaj mjedisit, nëpërmjet këtij projekti janë shfrytëzuar materialet e riciklueshme si mbetje druri, mbetje metalike, mbetje industriale, duke bërë art me mbetjet mjedisore dhe duke përmirësuar mjedisin ku jetojmë. Prandaj projekti «Green Artisan -Artizanati në mbrojtje të mjedisit» ka patur në fokusin e tij:

Projekti ka bërë të mundur edhe rikthimin e kapaciteteve njerëzore të lëna në harresë në veprimtari krijuese. Mobilizimi dhe riangazhimi i specialistëve më të mirë të ish-Ndërmarrjes Artistike Shkodër në krijimin e produkteve të reja dhe të teknikave të aplikimit të tyre.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Duke i krijuar artizanëve një treg të përshtatshëm për shitjen dhe promovimin e punimeve të tyre, nëpërmjet një panairi të përvitshëm në plazhin e Velipojës, synohet fuqizimi ekonomik i artizanëve dhe orientimi në lidhje me kostot e produkteve të reja dhe duke i motivuar të përmirësohen dhe të investojnë në këtë krijimtari të re.

Praktika

Nr 6

Projekti:
"Tungjatjeta jetë"

Tema:
Ofrimi shërbimeve sociale

Zona:
Bashkia Librazhd dhe
Bashkia Dibër

Organizata zbatuese:
World Vision Albania

www.worldvision.al/hapate-pare-0

"Tungjatjeta... Jetë" është një shërbim i specializuar lëvizës që u ofrohet fëmijëve me aftësi të kufizuara në shtëpi, në zonat e thella rurale të Shqipërisë. Një Njësi Lëvizëse që ka në përbërjen e saj një ekip profesionistësh, të pajisur me aftësitë dhe infrastrukturë të nevojshme, ofron shërbime cilësore pa pagesë për fëmijët me aftësi të kufizuara në vendin ku ata jetojnë (shtëpi). Njësia lëvizëse ofron shërbim një herë në javë në shtëpinë e çdo fëmije, i cili/e cila përfiton mesatarisht dy seanca në javë. Paralelisht, prindi përfiton një herë në muaj një seancë këshillimi për fuqizimin e mekanizmave të tij në përballimin e situatës në të cilën gjendet.

Shërbimi është ngritur në bashkëpunim me Bashkinë Librazhd dhe Bashkinë Dibër dhe funksionon si një njësi brenda strukturave përgjegjëse për shërbimet sociale në këto bashki, duke krijuar kështu një model për ofrimin e shërbimit lëvizës komunitar për fëmijët me aftësi të kufizuara. Një tjetër element i qëndrueshmërisë është fakti që, disa bashki kanë përzgjedhur të aplikojnë për Fondin Social me këtë model dhe e kanë fituar atë. Shërbimi funksionon me vendim të Këshillave të Bashkive Librazhd dhe Dibër dhe Këshillit të Qarkut për ofrimin e shërbimit në zonë.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Që prej muajit prill 2018 e deri më sot, 84 fëmijë me aftësi të kufizuara të moshës 3-18 vjeç kanë marrë 4.545 seanca shërbimi të specializuara në fushën e fizioterapisë, logopedisë dhe terapisë së zhvillimit; 136 familjarë të fëmijëve me aftësi të kufizuara kanë marrë 1,025 seanca këshillimi nëpërmjet të cilave janë informuar dhe mbështetur emocionalisht dhe kanë rritur aftësitë e tyre në zhvillimin e potencialit të fëmijëve dhe 6 fëmijë të moshës 9-13 vjeç janë përfshirë dhe ndjekin rregullisht institucionet arsimore.

Avantazhi kryesor i modelit është ofrimi i shërbimit të specializuar në familje për fëmijët me aftësi të kufizuara që jetojnë në zona të thella rurale, të cilët për shkak të distancës nga vendi i banimit e kanë të pamundur marrjen e shërbimit në qendra multifunktionale/ komunitare. Një tjetër avantazh përbën fakti që fëmija nuk trajtohet në mënyrë të veçantë, por punohet me të gjithë elementët e trekëndëshit themelor që ndikojnë në jetën e fëmijës: fëmijë, familje, komunitet.

Praktika

Nr 7

Projekti:
Shërbimi i strehimit
emergjent të sigurt

Tema:
Shërbime sociale

Zona:
Bashkia Tiranë

Organizata zbatuese:
Nisma për Ndryshim
Shoqëror ARSIS

<https://nisma-arsis.org/>

Shërbimi i strehimit emergjent të sigurt ka nisur si një shërbim i ri në vitin 2010, i pari dhe i vetmi në nivel kombëtar. Cdo gjë filloi si një projekt pilot i organizatës “Nisma për Ndryshim Shoqëror” (ARSIS) me mbështetjen e UNICEF dhe Bashkisë Tiranë për të ofruar mbrojtje të menjëhershme për çdo fëmijë në rrezik të lartë. Në bashkëpunim me Shërbimin Social Shtetëror shërbimi është zgjeruar në nivel kombëtar për të përfshirë çdo rast të referuar nga e gjithë Shqipëria. Shërbimi u vendos në funksion të plotë të nevojave të sistemit të mbrojtjes së fëmijëve, i cili në atë kohë ishte ende në fazat e para të zhvillimit.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Që prej fillimit, shërbimi numëron më tepër se 1,000 fëmijë të asistuar me shërbimin mbrojtës në të gjithë Shqipërinë, me një numër mesatar prej 100-120 përfitues në vit. Vetëm për vitin 2019, pas daljes nga shërbimi i emergjencës 26 fëmijë të shoqëruar nga prindërit e tyre (10 familje) janë rikthyer në familjet e tyre, prej të cilave 5 janë vendosur në banesa me qera, 4 familje janë vendosur pranë Qendrës Kombëtare të Emergjencave dhe 1 familje pranë Qendrës Kombëtare të Trajtimit të Viktimave të Dhunës në Familje. 24 fëmijë të pashoqëruar janë

referuar dhe transferuar pranë shërbimeve të përkujdesit rezidencial, shtëpi fëmije (publike dhe jo-publike), ndërsa 18 fëmijë të pashoqëruar janë rikthyer në familjet biologjike ose familjen e gjerë.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Shërbimi u mbështet fillimisht me fonde të donatorëve të huaj si UNICEF, Bashkimi Evropian, etj. Bashkia Tiranë krijoi besimin e duhur për të siguruar ambjentet dhe hapësirat e ofrimit të shërbimeve dhe prej vitit 2015 ka buxhetuar një fond të dedikuar për veprimet operationale. Praktikrat pozitive të identifikuara gjatë fazës së pilotimit janë zhvilluar vit pas viti duke e konsoliduar shërbimin dhe rritur mbështetjen e institucioneve publike dhe njëkohësisht qëndrueshmërinë e tij.

Praktika

Nr 8

Projekti:
Rrjeti i Qendrave
Komunitare për Familjen

Tema:
Ofrimi i shërbimeve sociale

Zona:
Bashkia Shkodër

Organizata zbatuese:
Forumi i Gruas Elbasan –
UN Women

**[http://www.
forumigruaselbasan.org](http://www.forumigruaselbasan.org)**

Projektimi dhe krijimi i rrjetit të qendrave komunitare “Për Familjen” është një nismë e bashkisë Shkodër, në vitin 2015, për të mbështetur individët e familjet e tyre në nevojë dhe përfitues kryesorë komunitetin rom dhe egjiptian. Duke u bazuar në eksperiencat e zhvilluara nga donatorë të ndryshëm, bashkia Shkodër ngriti një rrjet prej 12 qendrash komunitare të shtrira në pesë lagjet e qytetit, në disa njësi administrative si dhe shërbimi lëvizës në njësitë administrative të tjera. Të gjitha objektet në të cilat janë krijuar qendrat komunitare “Për Familjen” janë pronësi e administrim të plotë të Bashkisë së Shkodrës, e cila gjithashtu financon të gjitha kostot operative (ujë, energji,

mirëmbajtje, etj). Qendrat e bashkisë Shkodër janë hapur dhe kemi ftuar, mirëpritur dhe po bashkëpunojmë shumë mirë me donatorët dhe OJF, duke realizuar marrëveshje bashkëpunimi, të cilat janë transparente dhe të aprovuara në Këshillin Bashkiak.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Qendra Komunitare Multifunksionale “Për Familjen” mundëson ofrimin e shërbimeve sociale, sidomos ato me bazë komunitare, për familjet dhe individët në nevojë në territorin e saj. Nëpërmjet QKM “Për Familjen”, për herë të parë në Bashkinë e Shkodrës ofrohen

shërbime të integruara në komunitet, të qëndrueshme dhe shumëfunktionale që kanë në fokus fuqizimin social-ekonomik të familjes. Një tjetër risi lidhet me modelin e qendrave komunitare “Për familjen”, nëpërmjet të cilit u bë e mundur krijimi i një rrjeti strukturash komunitare publike që mbulojnë një territor të caktuar dhe ofrojnë shërbime për të gjithë anëtarët e familjes. Qendrat administrohen plotësisht nga bashkia, e cila me burimet e saj mundëson financimin e shërbimeve, të cilat po shtohen edhe si rezultat i bashkëpunimit me organizatat e shoqërisë civile, duke iu përgjigjur më mirë nevojave të përfituesve.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Qendra Komunitare Multifunktionale është ngritur si rezultat i një partneriteti të vendosur nga Bashkia me UNDP dhe partnerët e tjerë në zbatim. Për të mundësuar ofrimin e një pakete sa më të plotë shërbimesh të nevojshme për fuqizimin e komunitetit rom dhe egjiptian, por edhe të anëtarëve të izoluar e të varfër të komuniteteve të tjera, qendra bashkëpunon me disa organizata të shoqërisë civile si: Nisma për Ndryshim Shoqëror ARSIS, Plan&GO dhe Shpresë për Botën.

Praktika

Nr 9&10

Projekti:

Aplikacioni "Tirana Ime" & Transparenca e Buxhetit

Tema:

Transparenca dhe bashkëpunimi mes aktorëve vendorë

Zona:

Bashkia Tiranë dhe Shkodër

Organizata zbatuese:

Teknologjia e informacionit ka bërë të mundur një ndërveprim më të shpejtë dhe të sigurtë mes qytetarëve dhe autoriteteve vendore. Nëpërmjet krijimit të këtyre platformave elektronike të komunikimit dhe transparencës, është siguruar një bashkëpunim dhe angazhim i komunitetit për të raportuar problematika, por edhe drejtuar ankesa për shërbimet e ofruara nga njësitë vendore.

Një risi pozitive në këtë fushë është aplikacioni **"Tirana Ime"**, i prezantuar në vitin 2016 nga Bashkia Tiranë, duke u dhënë qytetarëve mundësinë për të marrë pjesë në përmirësimin e shërbimeve publike që lidhen me infrastrukturën, ndriçimin dhe pastrimin. Për çdo problematikë qytetarët mund të shprehin kërkesat dhe ankesat

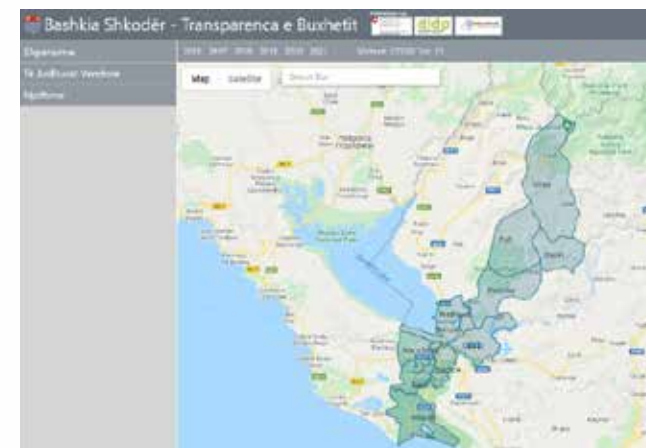
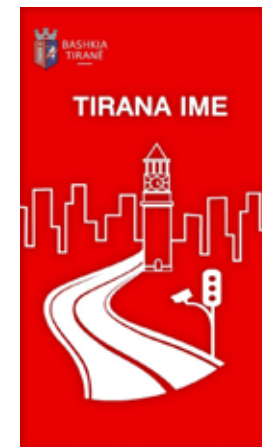
e tyre dhe brenda një afati kohor të shkurtër u jepet një përgjigje për verifikimin e situatës dhe masat e marra për përmirësimin e tyre. Rezultatet e shënuara nga aplikacioni **"Tirana ime"** në këto 3 vite janë mbi 90,000 shkarkime, 3 milionë vizita në app dhe rreth 23,000 raportime nga qytetarët. Prej vitit 2019 qytetarët e Tiranës kanë mundësinë të monitorojnë në kohë reale, nga aplikacioni **"Tirana ime"**, edhe cilësinë e ajrit në kryeqytet. Në këtë vit, aplikacioni **"Tirana Ime"** u vlerësua edhe me çmimin **"Shërbimi Publik i Vitit"** nga Albanian ICT Awards, platforma që vlerëson risitë teknologjike në Shqipëri.

Bashkia Shkodër gjithashtu ka krijuar një platformë **"Transparenca e Buxhetit"**, e cila është integruar në faqen zyrtare të saj. (<https://>

buxheti.info/shkoder/) Bëhet fjalë për një platformë e bazuar në automatizim procesesh të grupuara në tre kategori kryesore: të ardhurat - shpenzimet dhe taksat e mia. Ky instrument ka të integruar dhe një hartë të bazuar në platformën google maps, e cila lokalizon hartën e bashkisë Shkodër, të ndarë me njësitë administrative të saj. I gjithë informacioni do të lokalizohet përmes ikonave të gjeo lokalizimit. Nisma filloi në vitin 2016 si një raportim të aktiviteteve të realizuara për të gjithë qytetarët e Bashkisë Shkodër.

Në faqen zyrtare të Bashkisë Shkodër është integruar edhe platforma „Taksat e Mia”. Npërmjet kësaj platforme, qytetari mjafton të zgjedhë njësinë administrative dhe të plotësojë të dhënat personale dhe informohet menjëherë për detyrimet e tij vjetore, duke lehtësuar në këtë mënyrë paqartësitë dhe procedurat e pagesës së detyrimeve pa qënë nevoja për rradhë dhe pritje në sportelet e bashkisë. <https://buxheti.info/shkoder/taxcalculator.aspx>

Italia

Praktika

Nr 1

Projekti:
Decoro Urbano

Tema:
**Bashkëprodhimi
ndërmjet qytetarëve dhe
administratës publike për
përmirësimin e shërbimeve
publike (bashkë-
përgjegjësia)**

Shteti/qarku:
Itali/ Bashkitë aktive

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Maiora Lab

www.decorourbano.org

Bashkëprodhimi nënkupton ofrimin e shërbimeve publike në një marrëdhënie të barabartë dhe reciproke midis profesionistëve, njerëzve që përdorin shërbimet, familjeve të tyre dhe fqinjëve të tyre. Aty ku aktivitetet bashkëprodhohen në këtë mënyrë, si shërbimet ashtu edhe lagjet bëhen agjentë shumë më efektivë të ndryshimit.

Këshilli i Evropës përshkruan bashkë-përgjegjësinë si një "qasje ku këshillat, shoqatat qytetare dhe qytetarët në format dhe rolet e tyre të ndryshme - prindërit, përdoruesit e shërbimeve, pacientët, qiramarrësit, banorët, pasagjerët, etj. - bashkëpunojnë dhe punojnë së bashku" për të arritur mirëqenien sociale (Bloomfield, 2012: 5).

Hapat drejt bashkë-përgjegjësisë

Bashkë-qeverisje	Bashkë-menaxhim	Bashkë-prodhim	Bashkë-përgjegjësi
Aktorë nga organizata apo sektorë të ndryshëm ndihmojnë në planifikimin strategjik të një shërbimi, projekti ose programi.	Organizata të ndryshme bashkojnë burimet e tyre për të koordinuar shpërndarjen e një shërbimi ose projekti	Qytetarët prodhojnë, të paktën pjesërisht, shërbimet që ata vetë përdorin	Qytetarët janë të përfshirë në mënyrë të barabartë në aktivitetet e përbashkëta që zhvillohen duke përfshirë të gjitha shërbimet e një zone të caktuar

Burimi: Adaptuar nga Bloomfield (2012:15)

Rastet e suksesshme të bashkë-përgjegjësisë

Teknologjia në shërbim të përparimit njerëzor, dhe të qyteteve, qytetarëve, administratave, mirëqenia me pak fjalë. Quhet Decoro Urbano dhe qëllimi i tij kryesor është të vërë në kontakt institucionet dhe qytetarët për të lehtësuar zgjidhjen e problemeve që lidhen me dekorin urban. Teknikisht, kjo është një bazë e të dhënave e madhe që përmban raporte në

lidhje me të gjithë territorin italian. Brenda tij, ka një nënndarje për secilën Bashki, e cila është tashmë aktive, këto bashki bëhen aktive pasi të bashkohen në rrjet dhe kështu mund të vijnë në kontakt të drejtpërdrejtë me ata që raportojnë dëmtime duke ndryshuar statusin e raporteve kur zgjidhet problemi.

Teknologjikisht, është një aplikacion që mund të shkarkohet falas në smartphone tuaj (gjithashtu i disponueshëm për Android): pasi të shkarkohet, është e mundur të dërgoni raporte për raste të neglizhencës urbane duke marrë një foto dhe duke e dërguar atë në faqen e plotë me referenca gjeografike (nga mbeturinat te mos mirëmbajtja, nga degradimi te vandalizmi, nga

shenjat rrugore te tabelat abuzive).

Një mjet i vërtetë për pjesëmarrje dhe qytetari aktive, gjithashtu sepse të gjitha raportet mund të konsultohen dhe ndahen lirshëm në internet: çdo qytetar individual mund të kontribuojë në përmirësimin kolektiv dhe të bëhet i vetëdijshëm për gjendjen e përgjithshme të gjërave duke konsultuar raportet e të tjerëve.

Decoro urbano: Arritjet dhe vlerat e shtuara

Një mjet i vërtetë për pjesëmarrje dhe qytetari aktive, gjithashtu sepse të gjitha raportet mund të konsultohen dhe ndahen lirshëm në internet: çdo qytetar individual mund të kontribuojë në përmirësimin kolektiv dhe të bëhet i vetëdijshëm për gjendjen e përgjithshme të gjërave duke konsultuar raportet e të tjerëve.

Në shifra:

Institucionet që bashkohen në rrjetin Decoro Urbano do të përdorin hartën për të monitoruar territorin duke azhurnuar statusin e raporteve, duke informuar qytetarët për menaxhimin e ndërhyrjeve ose duke komunikuar publikisht zgjidhjen e tyre. *Kush e di nëse administratat publike nuk duan të bëjnë një eksperiment dhe të përfshihen në diçka që mund të funksionojë dhe që, në çdo rast, nuk do të kishte kosto.*

Projekti u krye pa marrë asnjë financim.

Ky është një shërbim falas që nuk përfshin asnjë shpenzim për arkën e komunës dhe që besohet se është i rëndësishëm për të krijuar një Administratë Publike më efikase dhe për të inkurajuar bashkëpunimin aktiv midis qytetarit dhe bashkisë.

Praktika

Nr 2

Projekti:

Retake Roma, wake up, speak up, clean up

Tema:

Bashkëprodhimi ndërmjet qytetarëve dhe administratës publike për përmirësimin e shërbimeve publike

Shteti/qarku:

Itali/ Bashkitë aktive

Organizata

**udhëheqëse zbatuese:
Retake Roma**

www.retake.org

Retake Roma është realiteti më i përhapur që shoqëron jetën e përditshme, i angazhuar në mënyrë aktive në kujdesin e të mirave të përbashkëta në Itali. Është një lëvizje spontane e qytetarëve, jofitimprurëse dhe jopartiake, e cila promovon bukurinë, jetesën dhe rigjenerimin urban të Romës, duke inkurajuar përhapjen e sensit qytetar dhe përgjegjësinë e çdo qytetari

për të kontribuar në rritjen civile dhe ekonomike të qyteti i Romës.

Ajo vepron përmes një sërë ngjarjesh të mobilizimit qytetar, projekteve arsimore dhe partneriteteve publike-private, duke përfshirë të gjithë përbërësit e kontekstit shoqëror në respektimin dhe mbrojtjen e qytetit, brenda kornizës së parimit të subsidiaritetit horizontal.

► **Konkurrenca territoriale**

Njohja dhe kujdesi për qytetin, përmes eventeve për rikuperimin e vendeve ikonë në sinergji me institucionet kompetente

► **Zhvillimi i komunitetit**

Projekte të edukimit qytetar për fëmijë dhe adoleshentë, edukim qytetar në mbledhje të veçanta, bashkëpunime me shoqata të tjera në zonë, përfshirje të aktiviteteve tregtare në kujdesin për lagjen

► **Risi shoqërore**

Bashkëpunimi me kompanitë, dizajnimi i gjeometrive të reja për qytetin, në mbështetje të qëndrueshmërisë së korporatave

Arritjet dhe vlerat e shtuara

Në shifra:

Përmes rigjenerimit të hapësirave urbane, përcaktohen tre objektiva:

✓ Të shpëtohen këto hapësira nga braktisja, duke i bërë ato të përdorshme për banorët e zonës si vende për takime dhe lojëra.

✓ Të tregohet se me një planifikim pjesëmarrës dhe të arsyetuar dhe një përdorim efikas të burimeve është e mundur të arrihen ndryshime të prekshme.

✓ Të nxitet një ndryshim i përhershëm në njerëzit që jetojnë në qytet, duke i shtyrë ata të shohin hapësirat e tyre me sy të rinj, të imagjinojnë se si do t'i donin ato, për t'u dhënë një formë konkrete ideve të tyre.

Fondacioni beson se rigjenerimi urban është një mekanizëm për ringjalljen e zonave të tëra, si dhe një forcë shtytëse

për përmirësimin e komunitetit.

Që nga viti 2009, Retake ka filluar një marrëdhënie të vazhdueshme krahasimi dhe bashkëpunimi me të gjitha administratat e Romës si kryeqytet, në besimin se qytetaria aktive dhe institucionet duhet të jenë të mbështetjes së ndërsjellë për arritjen e objektivave të përbashkëta.

Gjatë viteve fondacioni ka nënshkruar marrëveshje me bashkitë dhe me zyrat me të cilat ndërhyet në kujdesin e Romës, për të lehtësuar veprimet vullnetare dhe për të forcuar ndikimin e tyre në të gjithë komunitetin.

Mund të konsiderohet, në fakt, një pjesë thelbësore e veprimtarisë është stimulimi i debatit qytetar dhe kombëtar për zhvillimin e të mirave të përbashkëta, në të cilën përfshihen institucionet dhe shoqatat si bashkëbiseduesit kryesorë për mbrojtjen e qytetit.

Praktika

Nr 3

Projekti:
Minerva ant corps for coronavirus

Tema:
Inovacioni shoqëror në kohën e Covid-19: bashkëpunimi kalon përmes rrjetit dhe duhet të dijë të kapërcejë të gjitha distancat

Shteti/qarku:
Itali/ Bashkitë aktive

Organizata udhëheqëse zbatuese:
Foundation Univerde

Duke pasur parasysh emergjencën në të cilën ndodhet Italia për shkak të Coronavirus COVID-19, një ekip i inovatorëve të rinj u bashkuan në frymën e aktivizmit qytetar me qëllim përtë ndihmuar qeverinë dhe institucionet në këtë kohë veçanërisht të vështirë.

Ideja ishte të zhvillohej një sistem chatbot, d.m.th. një softuer i krijuar për të simuluar një bisedë me një qenie njerëzore, i aftë të sigurojë informacion të saktë dhe të hollësishëm për njerëzit, të cilët këto ditë po bllokojnë qendrat e thirrjeve dhe kanalet institucionale të qarqeve dhe ministrive.

Projekti u mbështet menjëherë nga rrjeti Opera2030 dhe u promovua nga Fondacioni UniVerde, kryesuar nga Alfonso Pecoraro Scanio, përmes një peticioni që kaloi 15,000 nënshkrime. Ministria e Shëndetësisë ka dërguar një letër vlerësimi dhe mbështetje për iniciativën.

Objektivi: A është punonjësi në karantinë? A është operatori në pushim mjekësor? Nuk ka problem Nga sot ekziston një robot virtual tek i cili mund të bëni një seri pyetjesh në lidhje me shërbimet, certifikatat, autorizimet, raportet. Me pak fjalë, një punonjës apo asistent i vërtetë i bashkisë, jo njerëzor.

Ky është një rezultat i progresit të inteligjencës artificiale ose IOT (internet of things) "internetit të gjërave". Kjo zgjidhje "e zgjuar" menaxhohet nga një inxhinier kompjuteri, i cili së bashku me një grup kërkimor të inovatorëve të rinj nga Universiteti i Romës La Sapienza zhvilluan "Projektin Minerva, antitropa ndaj koronavirusit" si pjesë e projektit Opera2030, nisur nga ish ministri Alfonso Pecoraro Scanio dhe nga profesori Domenico De Masi përmes Fondacionit UniVerde.

"Chatbot" ("bisedë" nga anglishtja në chat dhe "bot" i robotëve) quhet "Minerva Bot". Me të mund të flisni dhe të bëni një sërë pyetjesh. Baza e tij e njohurive, për shembull mbi koronavirusin dhe shërbimet e ndryshme në dispozicion dhe masat paraprake që duhen vërejtur, u krijua duke u mbështetur në informacionin në faqen e internetit të Ministrisë së Shëndetësisë. Këtij informacioni, të vendosur në dispozicion të qytetarëve, i është shtuar informacioni që shpërndahet në nivelin lokal nga institucionet e përfshira në ndalimin e emergjencës (Komuna, Autoriteti Lokal i Shëndetit, Mbrojtja Civile dhe subjekte të tjera).

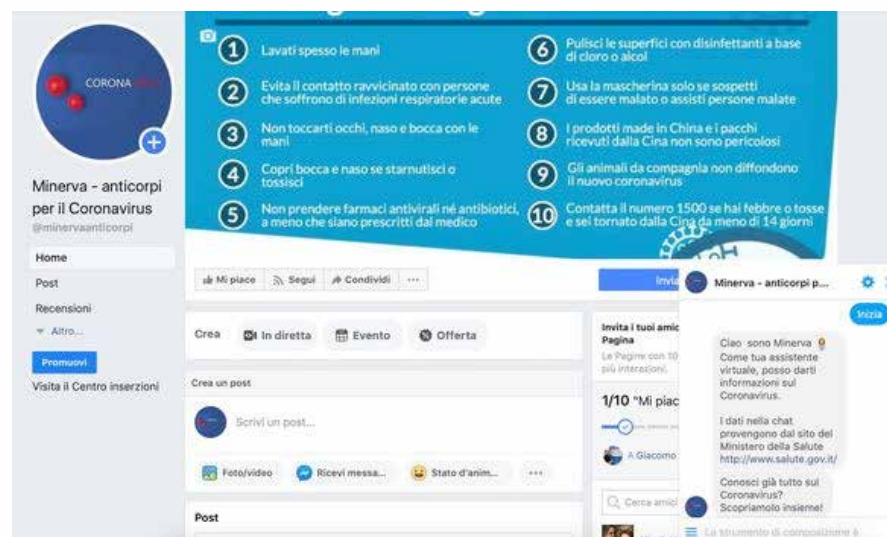

Vlera e shtuar

- ✓ Ekipi që krijoi "Minerva" përbëhet nga profesionistë nga i gjithë vendi dhe është i përkushtuar për ta mbajtur shërbimin aktiv falas, gjatë kohëzgjatjes së urgjencës shëndetësore.
- ✓ «Minerva» garanton në këtë moment një mbështetje të rëndësishme për qytetarët.
- ✓ Projekti është në dispozicion për të gjitha institucionet, lokale dhe jo-lokale, të cilët dëshirojnë të bashkohen, duke garantuar shërbime dhe në të njëjtën kohë duke krijuar një mënyrë të re për të qenë një komunitet.
- ✓ Qëllimi është të promovojë përdorimin e internetit për aktivizmin qytetar dhe praktikën e mira kundër lajmeve të rreme.
- ✓ Maksimizimi i aftësisë për të transmetuar informacion në pjesën e "regjistruar" të komunitetit për të promovuar një angazhim të përbashkët për të shtuar lajmet dhe informacionin.

TUTTO QUELLO DA SAPERE SUL NUOVO CORONAVIRUS

Praktika

Nr 4

Projekti:
Pavia Partecipa

Tema:
Buxhetimi me pjesëmarrje

Shteti/qarku:
Itali/ Bashkia e Pavisë

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Bashkia e Pavisë

partecipa.comune.pv.it

Buxhetimi me pjesëmarrje është një procedurë që lejon qytetarët e një bashkie të secilit dimension të marrin pjesë në mënyrë demokratike në zgjedhjet e zërave të buxhetit të bashkisë së tyre. Kjo e drejtë për të marrë pjesë mund të ndikojë në të gjithë pasqyrat financiare ose të një pjesë të konsiderueshme të tyre.

Buxhetimi me pjesëmarrje nga njëra anë duhet të lejojë më shumë informacion dhe përgatitje ndërmjet qytetarëve, nga ana tjetër nuk duhet të jetë shumë kërkuar për një qytetar mesatar në aspektin e kohës dhe energjisë për të siguruar një pjesëmarrje të madhe. Nuk është menduar si një projekt, i cili do t'ju marrë punën politikanëve në nivel lokal, por të zbatohen propozimet, përparësitë dhe preferencat e qytetarëve.

Pavia është një qytet në Lombardi me 71,000 banorë, kryeqyteti i provincës me të njëjtin emër. Në vitin 2016 ajo lançoi buxhetin e saj të parë me pjesëmarrje, me një cikël tre-vjeçar.

Në vitin 2016, Komuna e Pavia miratoi krijimin e një cikli tre-vjeçar të buxhetimit me pjesëmarrje, në vitet 2016, 2017 dhe 2018. Buxheti i caktuar për çdo botim është 300,000 euro, nga të cilat 200,000 për shpenzime kapitale dhe 100,000

për shpenzime në llogarinë bankare. Procesi i pjesëmarrjes, i pandryshuar gjatë viteve, përbëhet nga katër faza kryesore:

1. Mbledhja e ideve. Në fazën e parë të përfshirjes aktive, qytetarët do të kenë mundësinë të raportojnë për përmirësimin e "ideve" që do të gjejnë mbulim financiar në Buxhetin 2019-2021
2. Bashkëplanifikimi. Në fazën e dytë të mbledhjes së ideve dhe zgjedhjes së propozimeve, seminare tematike do të mbahen të hapura për qytetarët dhe punonjësit teknikë të bashkisë, në mënyrë që të promovojnë njohuritë e propozimeve reciproke, krahasimin midis njohurive të ndryshme, bashkëpunimin dhe bashkë-përgjegjësinë midis qytetarëve dhe dialogun me Administratën
3. Analiza e fizibilitetit. Në fazën e tretë, verifikimi i propozimeve që dalin nga faza e bashkë-dizajnit do të kryhet nga sektorët kompetentë të bashkisë dhe nga sektori financiar, duke ndjekur katër kriteret e fizibilitetit.

4. Votimi për përparësitë. Projektet e pranura dhe informacioni mbi fazën e votimit do t'u komunikohet dhe përshkruhet qytetarëve përmes broshurave, takimeve online dhe publike. Do të përgatitet një formë votimi në letër (në zyra dhe oraret e komunikimit) dhe në internet. Qytetarëve do t'u kërkohet të shprehin maksimumi tre preferenca për projektet që do të votojnë. Edhe ata që nuk morën pjesë në fazën e parë mund të votojnë, pas akreditimit. Faza e votimit do të përfundojë me komunikimin e "Rrjetit të përparësive", të përgatitur në bazë të preferencave të shprehura në internet dhe me mjete letrë. Projektet që do të marrin numrin më të madh të preferencave brenda pjesës së buxhetit të alokuar për zërat përkatës të shpenzimeve do të përfshihen në Buxhetin 2019-2022.

Arritja dhe vlera e shtuar

Projekti në shifra:

✓ për buxhetimin me pjesëmarrje të vitit 2016: 72756 qytetarë, 3250 shtetas të regjistruar në proces, 2394 votues, 231 ide, 20 projekte, 9 projekte të financuara, buxheti 300,000 Euro.

✓ Për buxhetimin me pjesëmarrje të vitit 2017, 72612 qytetarë, 4009 shtetas të regjistruar, 2684 votues, 156 ide, 30 projekte, 7 projekte të financuara, buxhet 300,000 Euro.

✓ Për buxhetimin me pjesëmarrje të vitit 2018, 2433 votues, 30 projekte, 5 projekte të financuara, buxheti 300,000 Euro.

- Buxheti me pjesëmarrje synon të lejojë më shumë transparencë, më shumë qëndrueshmëri, më shumë barazi shpërndarëse ndërmjet grupeve shoqërore dhe lagjeve, dhe ndikim më të drejtpërdrejtë të popullsisë në shpenzimet publike komunale. Duke përfshirë në mënyrë aktive shumë qytetarë, qëllimi është të rritet përgjegjësia sociale dhe sensi i përgjithshëm qytetar.

- Komunikimi midis qytetarëve dhe politikanëve është përmirësuar, veçanërisht në ato raste kur një komunikim i tillë nuk kishte funksionuar mirë më parë. Një kriter qendror për suksesin e një buxhetime pjesëmarrës është sigurisht në rritjen e shkallës dhe cilësisë së pjesëmarrjes së qytetarëve. Ky nuk është një qëllim në vetvete, por formon një nga kushtet për shkallën e mirëqenies personale dhe cilësinë e jetës në një komunë.

Praktika

Nr 5

Projekti:
Co-City Torino

Tema:
**Tema: Bashkëpunimi
ndërmjet qytetarëve,
administratës lokale,
institucioneve publike**

Shteti/qarku:
Itali / Bashkia e Torinos

**Organizata
udhëheqëse zbatuese:**
**Komuna e Torinos së
bashku me Università di
Torino, ANCI, Fondazione
Cascina Roccafranca dhe
Netëork Case del
Quartiere.**

**retcasedelquartiere.org
cocity.firstlife.org
comune.torino.it/
benicomuni**

CO-CITY është projekti inovativ për të promovuar menaxhimin e përbashkët të të mirave të përbashkëta të krijuara nga qyteti i Torinos falë programit Evropian Urban Innovative Actions (UIA).

Projekti, i nisur në Mars 2017 dhe financuar për një total prej 5.1 milion euro (nga të cilat 80% nga Fondi Evropian i Zhvillimit Rajonal të Bashkimit Evropian), është një nga 18 fituesit e thirrjes së parë UIA, nga 378 qytete nga të gjitha mbi Evropën që morën pjesë.

Projekti siguron rrizhvimin e pasurive të paluajtshme dhe hapësirave publike në kushte degradimi ose të përdorura pjesërisht përmes përcaktimit të marrëveshjeve të bashkëpunimit midis Administratës dhe banorëve të qytetit, si një mjet për promovimin e qytetarisë aktive dhe për të luftuar varfërinë dhe degradimin në zonat më të brishta të Qyteti.

Projekti ka aktivizuar shtigjet e bashkë-hartimit për rigjenerimin e përbashkët të hapësirave, bashkë-prodhimin e shërbimeve, idetë e biznesit të komunitetit dhe mirëqenien e re urbane, duke u përfshirë në projekte të inovacionit shoqëror tashmë të zhvilluara në qytet dhe duke ndihmuar në rritjen e atij sistemi të organizatave dhe subjekteve tashmë aktive në zona të ndryshme të qytetit.

Le Case del Quartiere – Banesat e Lagjes

Banesat e Lagjes në Torino janë vende për mbledhje sociale dhe kulturore, protagonistë të proceseve të rigjenerimit urban. Në Case del Quartiere, lidhja shoqërore është projektuar, diskutuar, ndarë dhe forcuar.

Në linkun e Case del Quartiere do të gjeni informacione dhe mbështetje për projektin CO-CITY.

Kutia e Veglave

Universiteti i Torinos merr pjesë në projekt me: FIRSTLIFE: Rrjeti social qytetar për ndërtimin, koordinimin dhe dokumentimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit..

Marrëveshjet e bashkëpunimit mund të propozohen

- nga QYTETI, përmes një konsultimi publik
- nga QYTETARËT, përmes një propozimi projekti.

Marrëveshjet e bashkëpunimit

Marrëveshjet e Bashkëpunimit, të parashikuara nga Rregulloret Bashkiake mbi Pronat të Qytetit të Torinos, janë mjeti për qeverisjen e bashkë-planifikimit dhe menaxhimit të përbashkët të aktiviteteve, lindjen e bizneseve të reja të

komunitetit dhe rizhvillimin e ndërtesave dhe hapësirave publike.

Marrëveshjet e CO_CITY:

A) Marrëveshjet në lidhje me ndërtesat e përdorura, të vendosura në dispozicion nga Qyteti, për ndërhyrje në rizhvillimin dhe për ndërtimin e shërbimeve dhe aktiviteteve të reja.

B) Marrëveshjet në lidhje me zonat publike (shkolla, shërbime të mirëqenies sociale, hapësira kulturore, etj.) që kanë potencial të përdorimit më të lartë se ai aktual.

C) Pakte që promovojnë kujdesin dhe përdorimin e përbashkët të hapësirave publike, zonave të gjelbërta, strukturave të përdorura, gjithashtu me propozim të qytetarëve.

Arritja dhe vlera e shtuar

- Projekti CO-CITY eksperimenton me përgjigje të mundshme ndaj krizës ekonomike përmes menaxhimit të përbashkët të aseteve të komunave urbane. Qyteti i Torinos promovon një lloj të ri marrëdhëniesh midis qytetarëve dhe administratës lokale.
- Bashkëpunimi midis qytetarëve dhe administratës lokale është elementi vendimtar për të nxjerrë një kuptim të ri të komunitetit dhe mundësi të reja për

prodhimin e shërbimeve inovative në periferi, përmes rigjenerimit të zonave të gjelbërta, ndërtesave dhe hapësirave publike.

- CO-CITY u raportua gjithashtu nga Këshilli Evropian si një nga shembujt më të mirë të projekteve evropiane me një ndikim në territor si pjesë e fushatës së komunikimit për Zgjedhjet e fundit Evropiane dhe u zgjodh nga Komisioni Evropian midis dhjetë projekteve urbanë më innovative, të zbatuar në Evropë, për t'u prezantuar në Porto në Forumin e Qyteteve në 30 dhe 31 Janar 2020.
- Më shumë se 60 Marrëveshje Bashkëpunimi dhe 200 propozime për marrëveshje përmes Universitetit të Torinos
- Konferenca përfundimtare e projektit CO-CITY u mbajt në 14 Shkurt në Casa del Quartiere Cecchi Point në Aurora, ku u prezantuan marrëveshjet e bashkëpunimit dhe përvojat e pjesëmarrjes qytetare të aktivizuara falë projektit të financuar nga programi Urban Innovative Actions, në prani të përfaqësuesve të sekretariatit të Programit, të institucioneve kryesore të qytetit dhe të partnerëve të projektit.

Praktika

Nr 6

Projekti:

Roma Smart City

Tema:

Inovacioni dixhital në shërbim të qytetarit

Shteti/qarku:

Itali/ Romë

comune.roma.it

Duke filluar nga Agjenda Dixhitale e kryeqytetit të Romës dhe nga projekti Roma Smart City, janë përcaktuar disa objektiva ambiciozë të inovacionit, objektivat e ndryshimit, të thjeshtimit të jetës, të përmirësimit të jetës së qytetarëve dhe për rritjen e një jete produktive të qytetit.

Sistemi dixhital i Romës Smart City është themeluar në 2 elemente themelore:

1. Menaxhimi i Marrëdhënieve me Qytetarët ose CRM (Customer Relationship Management)

Një CRM (Menaxhimi i Marrëdhënieve me Qytetarët) efektiv duhet të lejojë një marrëdhënie efektive dhe transparente me "përdoruesit e qytetit". Ndërmjet objektivave të Axhendës Dixhitale të Romës gjendet në fakt objektivi "Sigurimi i transparencës dhe aksesit në informacionin e veprimtarisë së administratës, një parakusht i domosdoshëm për pjesëmarrjen dhe bashkëpunimin aktiv të qytetarëve".

Zbatimi i CRM synon të thjeshtojë jetën e qytetarit, duke e bërë atë të thjeshtë dhe intuitivë për të gjetur dokumente dhe përgjigje ndaj pyetjeve të tij dhe për të përmirësuar performancën e Administratës Publike, e cila mund të funksionojë lehtë me një "asistent virtual" që ndihmon punonjësit e sektorit publik në menaxhimin e praktikave të përditshme

2. Shtëpia dixhitale e qytetarit.

E lidhur me CRM është ndërtimi i Shtëpisë Dixhitale të Qytetarit që përfaqëson një pikë hyrjeje për të gjitha shërbimet online të Bashkisë së Romës. Është një mënyrë e thjeshtë për të aktivizuar praktikën në mënyrë autonome, të shpejtë dhe të lehtë për të monitoruar statusin e avancimit.

Sistemi i lejon që qytetari të ketë:

- ✓ një hapësirë e vetme e personalizuar për qasje në më shumë shërbime të përdorura dhe marrjen e njoftimeve
- ✓ ndërveprim të sistemeve
- ✓ menaxhim i centralizuar i shërbimeve
- ✓ monitorim
- ✓ Menaxhim i integruar shumëkanalësh të çdo kontakti me Qeverisjen.

Projekti përfshin gjithashtu:

- transformimi i disa shesheve të Romës në vende ku shërbimet inovative dhe teknologjitë e integruara do të sjellin, madje edhe në epokën dixhitale, një identitet dhe një rol shoqëror në sheshe të tilla si vende të sigurta takimesh, tërheqëse, të lidhura, të arritshme për të gjithë.

- Wi-Fi pa pagesë por edhe pajisje të palestrave në ambiente të jashtme përmes sistemeve, ku këto sisteme inteligjente mund të shndërrojnë energjinë kinetike të prodhuar nga njerëzit në energji elektrike dhe gjithashtu zona eksperimentale të dedikuara për teorinë e argëtimit në të cilën mund të mësoni dhe të argëtoheni.
- Vende që mund të presin takime, ekspozita, koncerte dhe ngjarje. Hapësira të kontrolluara përmes kamerave sepse në këtë mënyrë mund të flasim për Safe City si dhe Smart City.

Vlera e shtuar

Aplikimet dhe mundësitë që dalin nga kjo strategji e dixhitalizimit janë të shumta:

- përmirësimi i infrastrukturës dhe shërbimeve në mbështetje të bizneseve,
- të përmirësojë trashëgiminë kulturore,
- të stimulojë turizmin,

- të përmirësojë komunikimin me qytetarët me një sistem të hapur dhe transparent,
- forcimi i inovacionit në rrjetet e hapura,
- të përmirësojë modelet e zhvillimit të qëndrueshëm dhe ekonomikisht produktiv.

Sfidat

Për tre vitet e ardhshme, qëllimi do të jetë të hedhim një hap më tej përpara në procesin e dixhitalizimit të Administratës të Kryeqytetit: të braktisësh konceptin e një organi bashkiak të kuptuar si një "makinë administrative" për të kaluar në atë të një "qyteti platformë". Roma kryeqytet shihet jo vetëm si një strukturë e zyrave fizike dhe logjikës organizative "nga një tabelë organizative", por edhe si një infrastrukturë dixhitale e bazuar në një rrjet ekosistemesh vertikale, secili me funksionet dhe aftësitë e veta administrative, të cilat do të duhet të komunikojnë me njëri-tjetrin dhe me platformat e tjera në nivel kombëtar.

Praktika

Nr 7

Projekti:

**Music "n" play
/ Musica in gioco**

Tema:

**Një orkestër për
përfshirjen sociale, duke
përdorur muzikë për të
bashkuar diversitetet
së bashku dhe prishur
paragjykimet. Një sfidë
urbane për përfshirjen
sociale**

Shteti/qarku:

Itali/ Bashkia Adelfia

Organizata

udhëheqëse zbatuese:

Shoqata Musica in Gioco

**musicaingioco.net/chi-siamo/
urbact.eu/music-n-play**

"Në një kontekst shoqëror, orkestra është një mjet për të nxitur përfshirjen sociale," tha José Antonio Abreu, një muzikant dhe ish-Ministër i Kulturës i Venezuelës, i cili e sheh orkestrën si një "kompani" bashkëpunuese. Musica in Gioco (Muzikë në Lojë) bazohet në metodën e Abreut "El Sistema". Ajo paraqet një orkestër për fëmijë si një zgjidhje për trazirat shoqërore të brezave të rinj që jetojnë në kontekstin urban.

Mbështetur nga Bashkia e Adelfia (IT), shoqata Musica in Gioco organizoi një eksperiment mësues që ofron instrumente muzikore dhe mësim falas për fëmijët që jetojnë në qytet. Shumica e anëtarëve të rinj të orkestrës përfshihen në vështirësi sociale ose vuajnë nga aftësi të kufizuara (autizëm, disleksi, sindroma Daun). Për të qenë pjesë e Musica in Gioco, çdo fëmijë bën një pakt me orkestrën: të praktikojë instrumentin e tij për 15 minuta në ditë dhe të marrë pjesë në të gjitha provat.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Musica in gioco përdor metodologji inovative të të mësuarit. Çdo orë mësimi është e organizuar në aktivitete specifike: lëvizje trupi që prodhojnë tinguj, improvizim instrumental, lojëra vokale, teknika instrumentale, video dhe dëgjim muzike i orientuar.

Metodologjia e të mësuarit nuk bazohet në vlerësimin e rezultateve, por në nivelin e angazhimit dhe pjesëmarrjes së secilit fëmijë.

Në fakt orkestra propozohet si një hapësirë e komunitetit, ku fëmijët eksperimentojnë së bashku talentet e tyre duke luajtur muzikë bazuar në dimensionin "procesi i të mësuarit bashkëpunues".

Angazhimi matet në tre faza të përcaktuara:

1. përjetimi i eksperiencave duke përdorur instrumente: fëmija do të kenëqet
2. praktika me instrumentin: fëmija do të marrë rezultate
3. duke luajtur në një koncert: angazhimi i fëmijëve do të njohet nga komuniteti.

Kjo do të thotë që fëmija të bëhet i vetëdijshëm se përmes motivimit dhe angazhimit, të gjithë njerëzit mund të kenë të njëjtat mundësi, pavarësisht nga kushtet sociale dhe shëndetësore.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Problemi

Adelfia është një qytet me rreth 17.000 banorë, në Pulia, në Jug të Italisë. Disa të dhëna (ISTAT 2015):

- 20% e popullsisë është nën 18 vjeç
- 22% e popullsisë nën 18 vjeç janë emigrantë
- Shkalla e papunësisë së të rinjve është rreth 54% e papunësisë totale
- 32% e popullsisë së rritur ka një nivel të ulët udhëzimi.

Këto të dhëna janë tregues të qartë të rrezikut të varfërisë dhe përjashtimit social.

- “Musica in gioco” si një praktikë e mirë e mbështetur nga Bashkia e Adelfia, kontribuon në përfshirjen sociale, si objektivi i 9-të Tematik i Strategjisë së BE-së 2020.

- Është një praktikë e mirë e mbështetur në metodën “El Sistema” nga J. A. Abreu. Ai konsiston në një orkestër për fëmijë si një zgjidhje për trazirat shoqërore të brezave të rinj që jetojnë në kontekstin urban.
- “Musica in gioco” menaxhon 3 orkestra të përbëra nga fëmijë nga kontekste të ndryshme shoqërore, përfshirë komunitetet e emigrantëve dhe personat me aftësi të kufizuara. Për më tepër, “Musica in gioco” u jep përparësi orkestrave të të rinjve të identifikuar nga shërbimi social lokal. Disa anëtarë vijnë nga klasa e mesme.
- “Musica in gioco” mbështet qytetin në luftën kundër diskriminimit, ndarjes, racizmit, ngacmimit dhe dhunës. Si? Duke rritur aksesin, pjesëmarrjen dhe performancën e të mësuarit të njerëzve në nevojë, duke i dhënë mundësi të barabarta në rezultatet e të nxëniet komunitetit të ri që jeton në kontekstin urban.

Praktika

Nr 8

Projekti:

Cooperativa Coraggio

Tema:

Një kooperativë e fermerëve të rinj, kooperativë bujqësore

Shteti/qarku:

Itali/ Borghetto, Roma

Organizata

udhëheqëse zbatuese:

Nismë e një aktivisti

www.cooperativecity.org/2016/07/11/borghetto-san-carlo

www.coop-coraggio.it

Disa hapa larg nga Via Trionfale e Romës mund të gjeni Borghetto San Carlo. Një pjesë e vogël e fshatit në veriun e Romës, Borghetto përbëhet nga disa ndërtesa fermash të rrethuara nga toka bujqësore publike që Bashkia e Romës ia besoi Cooperativa Coraggio. Giacomo Lepri është një aktivist që advokon për qasje në tokë bujqësore publike, të pa-kultivuar dhe ai do të na tregojë historinë e lëvizjes që çoi në Cooperativa Coraggio.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Kooperativa Bujqësore Co.r.ag.gio (Kooperativa Romake për Bujq të Rinj) u krijua me synimin për të rritur ndërgjegjësimin e publikut për çështjet e ekologjisë dhe mjedisit përmes praktikave të mira bujqësore. Programi i tij mësimor bazohet në aftësitë e fermerëve të rinj, kuzhinierëve profesionistë, punëtorëve të aftë, antropologëve, biologëve, ekspertëve të komunikimit, arsimtarëve.

Që nga maji i vitit 2015, Co.r.ag.gio ka menaxhuar pasurinë Borghetto San Carlo në Romë, rruga Cassia 1420: njëzet e dy hektarë tokë publike të papërdorura për dekada dhe në rrezik të ndërtimit të tepërt. Borghetto San Carlo

ndodhet në Via Francigena, në parkun e katërt më të madh natyror në Lazio, Parco di Veio, dhe hyn në të njëjtën kohë në strukturën e qytetit, në lartësinë e lagjeve metropolitane të populluara.

Qendra bujqësore e Kooperativës i kushtohet prodhimit organik agro-ushqimor. Ndër të korrat në fushë: perime, drithëra, bishtajore, pemishte e biodiversitetit (më shumë se 50 varietete për 7 specie), ullishte (6 specie). Ferma gjithashtu strehon koshere bletësh për prodhimin e mjaltit organik (lule të egra, akacie).

Kooperativa gjithashtu ofron shërbime socio-mjedisore, trajnuese dhe të përdorshme për qytetarët të tilla si zona për piknik me mbi 150 vende, zona e lojërave për fëmijë dhe organizon guida.

Që nga viti 2012 Co.r.ag.gio ka hartuar dhe zbatuar seminare trajnimi si "Kultivoni të Ardhmen tuaj" dhe redaktoi botimin "Kultivoni të ardhmen tuaj". Orientimi për bujqësi shumëfunktionale.

Përveç kujdesit të gjelbër dhe shërbimeve mësimore, Cooperativa punon në sektorin e hotelierisë duke rritur prodhimin organik të ushqimit, duke promovuar zinxhirin ushqimor të shkurtër, edukimin e ushqimit dhe logjikën kundër mbeturinave.

Puna e vazhdueshme e ndërgjegjësimi për qytetarinë, grupi gjithnjë e më i madh i fermerëve të rinj që aspirojnë, shoqatat mjedisore dhe qytetarët e ndjeshëm ndaj problemeve të territorit, për të përhapur parimet dhe propozimet e “Mosmarrëveshjes për Mbrojtjen e Agro Romanos” kanë ndikuar në shtytjen e institucioneve drejt blerjes dhe koncesionit relativ përmes tenderit publik, të atyre tokave publike të mbetura për shumë vite në një gjendje degradimi.

Një lëvizje që ka kërkuar sa më shumë të jetë e mundur dialogun civil me administratat duke u përfshirë në kryerjen e një lloji proteste / propozimi për modele “të përsëritshme”, me synimin për t’i bërë zonat e pa kultivuara produktive në mënyrë që të gjenerojë të ardhura dhe të garantojë prodhimin e ushqimit dhe afërsinë me shërbimet për qytetarët.

Për të bërë një pr, misioni dhe përgjegjësia e madhe e të ashtuquajturës bujqësi “afër” me qendrat e mëdha urbane, për një mënyrë të re të jetuarit të kontekstit urban duke kontrastuar “ndërprerjen mjedisore” që tani po ndodh midis qytetit dhe fshatit dhe duke bërë hapësirat jeshile një burim të ri: një “qytet i jetueshëm, larg logjikës së ndërtimit të spekulimeve , një

qytet i aftë të prodhojë mallrat e nevojshëm për mbijetesën e tij, duke synuar vetë-mjaftueshmërinë” (nga manifesti ynë 2011).

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

2013 ishte një moment historik i rëndësishëm: peticioni “ Tokat Publike për Fermerët e Rinj”, i cili synonte të nxirrte në pah potencialin e 22 hektarëve të tokës publike të pasurisë Borghetto San Carlo sulla Cassia, të promovuar në platformën Change.org së bashku në Terra ! Onlus dhe shoqata Anti-Mafia nga Jugu (10,000 nënshkrime në vetëm dy javë!). Pas pak, rajoni i Lazios, përmes ARSIAL, zhvilloi tenderin e parë për caktimin e tokave publike pas dhjetë vjet heshtje, në Mars 2014. Tenderët kanë arritur caktimin e 11 zonave të gjelbërta në territorin e Romës dhe Lazios, për gjithsej rreth 400 hektarë.

Që atëherë ka sigurisht probleme dhe padurim për shkak të marrëveshjeve që nuk respektohen nga Bashkia e Romës dhe kontraktorët e ndërtesave të cilët duhej të merrnin përsipër rinovimet e ndërtesave të pranishme në zonat e caktuara, por beteja ka sjellë ndërgjegjësim tek qytetarët dhe ofruar një model dhe një shembull për një mënyrë të re të kuptuarit të bujqësisë në kohët moderne.

Bujqësia sociale, organike, shumë-funktionale. Akses në tokë, të rinjtë, trajnimi. Fjalët kryesore për zhvillimin e vendit tonë duhet të jenë: duke filluar nga çështjet kritike, zgjidhja e tyre me propozime konstruktive. Tokat publike mund të përfaqësojnë një forcë të parë lëvizëse të këtij zhvillimi. Por vetëm nëse i jepet punës së ekspertëve të rinj, por pa tokë, në një perspektivë të rishpërndarjes së burimeve dhe qarkullimit të vërtetë të gjeneratave, të mbështetur ekonomikisht dhe administrativisht.

Të besosh tokat publike do të thotë:

- krijim i masave mbrojtëse mjedisore të pasura me biodiversitet përmes fermave organike
- krijimi i masave mbrojtëse kulturore, në themel të bujqësisë shumëfunktionale dhe parkut bujqësor
- krijim vende pune
- të mirëpresësh projekte nën kontrollin dhe kushtet e Administratave
- rishpërndarje e pasurisë dhe burimeve, duke promovuar zhvillimin ekologjik

Menaxhimi i 22 hektarëve të Borghetto San Carlo, i besuar që nga viti 2015 me një kontratë qiraje nga kryeqyteti I Romës synon të jetë realizimi i një projekti pilot që demonstroi mundësitë e bujqësisë urbane shumëfunktionale në tokat publike.

Prioriteti ynë numër një është zhvillimi i projektit dhe përdorimi i të gjithë potencialit të tij - për ta bërë këtë ne kemi nevojë për autoritete lokale për të punuar mbi infrastrukturën. Ne nuk kemi marrë ndonjë ndihmë dhe as fond për bujqësinë. Shpresojmë se do të jemi në gjendje të bëjmë këtë punë duke i bërë të gjitha institucionet të punojnë së bashku dhe të kuptojnë se të gjithë janë të përfshirë në suksesin e këtij projekti. Pa bashkëpunim dhe mbështetje gjithçka do të ngadalësohet. Por emri ynë i bashkëpunimit është Coraggio, guxim. Dhe ne jemi shumë të vendosur.

Praktika

Nr 9

Projekti:

Për një shoqëri të lirë nga mafiet, korrupsioni dhe të gjitha format e paligjshmërisë

Tema:

Ripërdorimi shoqëror i aseteve të konfiskuara nga mafia

Shteti/qarku:

Itali

Organizata

udhëheqëse zbatuese:

Libera

www.libera.it

lavialibera
pensieri nuovi, parole diverse

Libera është një rrjet i shoqatave, kooperativave sociale, lëvizjeve dhe grupeve, shkollave, sindikatave, dioqezave dhe famullive, grupe skautesh, të përfshira në një angazhim jo vetëm "kundër" mafieve, korrupsionit, fenomeneve të krimit dhe atyre që i ushqejnë ato, por thellësisht " për ": për drejtësinë shoqërore, për kërkimin e së vërtetës, për mbrojtjen e të drejtave, për një politikë transparente, për një ligjshmëri demokratike të bazuar në barazi, për një kujtesë të gjallë dhe të përbashkët, për një qytetari në kulmin e shpirtit dhe shpresave të Kushtetuta.

E themeluar në 1995, vitet e fundit ajo ka ruajtur besimin me disa udhëzime etike dhe praktike. E para është vazhdimësia. Mund të keni ide të mira fillestare, por më pas duhet t'i realizoni ato me këmbëngulje dhe përkushtim të përditshëm. E dyta është propozimi. Lufta kundër mafieve dhe korrupsionit nuk mund të bazohet vetëm në indinjatë: ajo duhet të ndjekë propozimin dhe projektin. E treta ishte "ne", domethënë ndarja dhe bashkë-përgjegjësia. Mafia dhe korrupsioni nuk janë vetëm një problem kriminal, por një problem social dhe kulturor, për t'u trajtuar duke bashkuar forcat.

Arritjet dhe vlera e shtuar

Më 7 Mars 1996, Ligji 109 u shfaq në Gazetën Zyrtare, i cili më në fund e bëri shoqërinë civile protagoniste të luftës kundër mafies, përmes mundësisë së rifitimit të hapësirës dhe krijimit të një të reje. Libera nuk administron drejtpërdrejt pasuritë e konfiskuara nga krimi i organizuar, por promovon trajnime dhe ndërhyrje planifikuese pjesëmarrëse të dobishme për t'i bërë ato burime të afta të shkaktojnë procese të zhvillimit lokal dhe rritjen e kohezionit shoqëror.

Për të arritur këtë objektiv të rëndësishëm, Libera ka krijuar një rrjet për të shumëzuar mundësitë për ndërveprim midis njësive publike (Agjencia Kombëtare për administrimin dhe destinimin e pasurive të sekuestruara dhe konfiskuara nga krimi i organizuar, Rajonet, Njësitë Mbështetëse në prefekturat dhe marrësit lokalë të mallrave) dhe organizatat e sektorit të tretë (shoqatat, kooperativat sociale dhe konsorciumet e kooperativave, fondacionet).

Përfituesit kryesorë të aktiviteteve të projektit janë organizata vullnetare ose të bashkëpunimit, të cilat menaxhojnë ose synojnë të menaxhojnë

pasuritë e konfiskuara; entet publike të përfshira drejtpërdrejt ose indirekt në procesin e destinimit dhe caktimit, qytetarët që mund të aktivizojnë proceset e monitorimit qytetar dhe planifikimit pjesëmarrës. Rruga e Libera-s në këto njëzet e pesë vjet është kryer falë bashkëpunimit me Carabinieri Forestali (ish-Korpusi i Pylltarisë së Shtetit), Ministria e Ekonomisë dhe Financave, Departamenti për Politikën e Kohëzimit, Agjencia për Kohëzimin territorial, Episkopalin Italian Konferencë dhe Projekti Policoro, Fondacioni me Jugun, Agjencia e Bashkëpunimit me Libera Terra, Legacoop, Confcooperative, shoqatat sipërmarrëse të të rinjve, Grupi Unipol dhe Fondacioni Unipolis.

Në vitin 2016, mbështetjen e Fondacionit Italian Charlemagne onlus, Libera kreu një studim mbi subjektet që ripërdorin pasuritë e konfiskuara, me rastin e njëzet viteve të ligjit 109 të 1996: Benelitalia. Ekonomia, mirëqenia, kultura, etika: gjenerimi i vlerave në përdorimin shoqëror të aseteve të konfiskuara nga mafiet. Promovohen fushatat "Impresa bene comune", Shkolla Kombëtare për Pasuritë e Konfiskuara dhe "Bene 2.0 të Konfiskuara"

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Aktiviteti i kundërvënies së mafive duhet të godasë aspektet trashëgimore dhe ekonomike të organizatave kriminale me përparësi absolute, mbi të gjitha me konfiskimin e pasurive dhe ripërdorimin e tyre për qëllime shoqërore. Rikthimi tek "e mira e përbashkët" e pasurisë së fituar në mënyrë të paligjshme merr kuptimin e thellë të forcimit të veprimeve të parandalimit dhe shtypjes së krimit të organizuar. Pasuritë e konfiskuara, përveç që kanë një vlerë të brendshme ekonomike për t'u ripërdorur në shoqëri, përbëjnë prova kulturore të bukurisë së etikës publike. Përmirësimi i tyre mund të jetë një pikë fillestare për rikualifikimin e kontekstit kulturor, shoqëror dhe urban të territoreve. Disa pasuri të konfiskuara janë pasuri kulturore "materiale", ndërtesa me vlerë artistike ose vepra të

Confiscati bene 2.0 synon të jetë një strategji për të aktivizuar komunitetin e monitorimit në të gjithë Italinë, e cila, përmes krijimit të një portali kombëtar në internet, do të çojë në transparencë dhe promovim të ripërdorimit shoqëror të pasurive të konfiskuara.

Do të ketë dy linja kryesore të veprimtimit:

- të mbledhë, krijojë, sigurojë të dhëna të plota, të përdorshme, të azhurnuara si open data, si për të mirën ashtu edhe për një "jetë" më të mirë;
- të gjenerojnë komunitete që merren, interesohen dhe veprojnë me pasuritë e konfiskuara, duke i bërë ato një vend për pjesëmarrje përmes monitorimit qytetar, rrëfimit të praktikave më të mira institucionale, promovimit të planifikimit nga organet menaxhuese, në mënyrë që asetet e konfiskuara të bëhen forcë drejtuese për kohezionin territorial.

Qëllimi i Platformës së Konfiskuar Bene 2.0, ka të bëjë me mënyrën se si duam të krijojmë dhe mbledhim të dhëna për pasuritë e konfiskuara nga mafiet, sa ka, ku janë dhe si përdoren, historitë e bukura të praktikave të mira. Përgjigja më e mirë është ta bëjmë së bashku, secili për atë që është. Kjo do të thotë që ne duam të sjellim

qytetarë monitorues, organe drejtuese dhe njësi publike për të bashkëpunuar në një platformë të vetme, në vetëdijen se sa më shumë që të ndodhë kjo, aq më shumë transparencë zyrtare do të korrespondojë me ndarjen e një vizioni: sipas të cilit drita e të dhënave ndihmon për të menaxhuar të njëjtat pasuri në mënyrën më të mirë. Roli i qytetarëve, organeve menaxhuese dhe administratave publike, secili për rolin e tyre, në kontributin në historinë e qindra realiteteve shoqërore, të vendosura nga Trentino Alto Adige deri në Sicili, është thelbësor.

Projekti është realizuar në partneritet me shoqatën On Data dhe me kontributin e Fondacionit TIM që është shprehje e angazhimit shoqëror të TIM dhe misioni i të cilit është promovimi i kulturës së ndryshimit dhe inovacionit dixhital, promovimi i integritetit, komunikimit, ekonomik dhe rritje sociale

Praktika

Nr 10

Projekti:
Mercato Sonato

Tema:
Një qendër për muzikë dhe arte në një ish sallë tregu

Shteti/qarku:
Itali/Bolonja

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Një shoqatë muzikantësh

<https://cooperativecity.org/2019/01/14/mercato-sonato-a-hub-for-music-and-arts-in-a-former-market-hall/>

www.mercatosonato.com

Mercato Sonato është një projekt për të rikualifikuar një sallë tregu të papërdorur në Bolonjë. Ajo u zhvillua nga një shoqatë muzikantësh që kishin nevojë për një hapësirë provash për orkestrën e tyre dhe shpejt u shndërrua në një qendër multimodale për muzikë dhe arte interpretuese. Duke përfshirë shumë shoqata, puna e të cilave varion nga muzika te artet dhe zanatet, Mercato Sonato tani pret një shumëllojshmëri të shkollave muzikore, koreve dhe kurseve të zanateve, përveç mbrëmjeve muzikore të përditshme.

Shoqata që e menaxhon atë, Orchestra Senzaspine (Pa Plugs), u themelua në vitin 2013 dhe kishte për qëllim krijimin dhe drejtimin e një orkestre simfonike. U themelua nga dy muzikantë të rinj (instrumentistë) që sapo kishin mbaruar shkollën dhe nuk mund të gjenin një punë ose mundësi të tjera. Ata nuk ishin të vetmit në situatën e kryerjes dhe shfaqjes së aftësive të tyre, por ata disi tërhoqën vëmendjen dhe mbështetjen e publikut falë qasjes së tyre joformale dhe shumë shpejt ata gjetën një shoqatë.

Arritjet dhe vlera e shtuar

- Qëllimi është afrimi i artit dhe muzikës klasike me njerëzit.
- Ata duan të tregojnë se artet nuk “kafshojnë”, dhe njerëzit mund të afrohen pa u lënduar.

- Ata mund të ndihmojnë ata që nuk janë të njohur me teatrin dhe muzikën klasike, duke i futur në këtë botë dhe duke i bërë të kërkojnë më shumë, pasi ata do të dëshironim që këto forma arti të ishin të arritshme për të gjithë, dhe jo vetëm për elitën.
- Shoqata u bë më e madhe, dhe ata filluan duke marrë me qira teatro dhe organizuan koncerte. Gjatë viteve të tyre të para, ata u përqendruan kryesisht në përhapjen e fjalës për këtë iniciativë, duke riinvestuar pothuajse të gjitha të ardhurat në reklama.

Një projekt trefazor u nis, i quajtur metaforikisht mbjellje, mbirje dhe lulëzim.

Nga fundi i vitit 2015 ata filluan organizimin e ngjarjeve, së pari u përqendruan në muzikën klasike dhe pastaj u hapën drejt stileve të tjera të muzikës.

Në shtator 2016 ata përruan sezonin e tyre të parë me ngjarje të planifikuara nga tetori në maj. Mercato Sonato mund të bëhet një organizim i gjerë që mund të mbushet me aktivitete që vijnë nga të gjitha shoqatat dhe grupet informale.

Duke filluar nga viti 2018, ata filluan një shkollë muzikore për fëmijë (6 deri në 13 vjeç). Të gjitha hapësirat e Mercato Sonato janë të përbashkëta, dhe kjo u jep fëmijëve shansin për të parë të rriturit, përfshirë mësuesit e tyre, duke bërë

prova: është një vlerë e shkëlqyer e shtuar arsimore! Pavarësisht fëmijëve, ata gjithashtu mësojnë muzikë për të rriturit në të gjitha nivelet. Ata krijuan një kor të quajtur "Coro di Stonati" (Kori i të stonuarve). Isshtë një sukses i madh, tani numëron 150 anëtarë, dhe shumica e tyre i kapnin notat, ata thjesht nuk e dinin që mund të këndonin.

Mercato Sonato nuk ka të bëjë vetëm me muzikë. Ata bashkëpunojnë me LAC Scatola, një shoqatë artizanale që përdor disa nga hapësirat për të organizuar kurse rrobaqepësie duke përdorur pëlhura të dorës së dytë, seminare për punimin e mëndafshit, dhe seminare për marangozë. Ata gjithashtu projektojnë kostumet për prodhimet teatrale ndërsa një shoqatë tjetër përdor një pjesë të bodrumit për klasat e fotografisë dhe dhomën e errët. Qëllimi i Orkestrës Senzaspine është të sjellë muzikën dhe artet më afër njerëzve, dhe një treg është një mjedis i përsosur. Orkestra Senzaspine tani numëron mbi 450 anëtarë të shpërndarë në të gjithë vendin, falë veprimtarisë disa vjeçare në qytete të ndryshme. Pas diplomimit, muzikantët përpiqen të gjejnë një hapësirë për të provuar, kështu që shumë muzikantë vendas vijnë këtu për të praktikuar, dhe kjo e mban vendin gjallë.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore

Ata do të dëshironin të përsërisnin disa nga këto projekte diku tjetër dhe tani po kërkojnë vende të tjera për t'u rigjeneruar ose projekte të

reja për të cilat të kontribuojnë. Muzika klasike mund të rigjenerojë hapësira të braktisura dhe zona të degraduara, kjo është pikërisht ajo që ndodhi këtu!

Vendi është pronë e Bashkisë dhe ata kanë një qiradhënie të përkohshme të rinovueshme që zgjat për katër vjet, e cila u lejon atyre të japin me qira hapësira të ndryshme dhe të mbulojnë shpenzimet. Ata janë të lidhur me ARCI (Shoqata Italiane e Klubeve Kulturore dhe Kulturore) dhe të gjithë pjesëmarrësit në aktivitete kanë nevojë për një pajtim vjetor të ARCI. Lidhja ARCI është e zakonshme në Bolonjë dhe është e përhapur në të gjithë vendin, kështu që nuk e kufizon aftësinë tonë për të tërhequr dhe zgjeruar një audiencë.

Me përmirësime më të mëdha strukturore, ata mund ta zgjasin qiranë në përpjesëtim me investimin që ata kanë bërë. Megjithatë ata janë të vetmit që paguajnë për rinovimin / përmirësimin eventual dhe shpenzimet përfshijnë gjithashtu shërbime komunale, mirëmbajtje dhe përmirësime të vogla, bashkia ende mund të publikojë një tender të ri për të përdorur ndërtesën.

Bashkia e Bolonjës së shpejti do të fillojë një program më të madh të rigjenerimit të quajtur PON Metro, dhe tashmë ka ndarë rreth 2 milion € për rinovimin e Mercato Sonato. Punimet do të fillojnë gjatë vitit 2019 dhe deri në vitin 2020 e gjithë struktura do të azhurnohet.

Polonia

Praktika

Nr 1

Projekti:
"Teatri KANA"

Tema:
Kultura

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Shoqata e Teatrit KANA

www.kana.art.pl

Shoqata e Teatrit Kana është themeluar në vitin 1991 nga një grup artistësh të mbledhur rreth zonës "Zygmunt Duczynski" (që nga viti 1979). Në fillim të viteve 90 të shekullit të 20-të shoqata filloi përpjekjen e saj për të marrë premisa që do të lejonin veprimtari paralele të zyrës së teatrit si dhe skenës.

Në të njëjtën kohë janë zhvilluar diskutime për të marrë kontratë për drejtimin e teatrit. Pas shumë takimesh, Shoqata arriti të bindë autoritetet e Szczecin për të siguruar një vend, në vitin 1994. Ndërtesa u rinovua duke i ofruar qytetit një fazë

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Pas funksionimit për disa vjet, një ndërtesë në formë bodrumi për fqinj është blerë për të siguruar një hapësirë si për qëllime artistike ashtu edhe për ato gastronomike. Bodrumi u rikonstruktua dhe u quajt "Bodrum Kany" për t'u bërë një vend për të ngrënë, kryesisht për të ftuarit e teatrit. Riparimi i sipërpërmendur kërkoi një shumë të konsiderueshme të fondeve, punës dhe materialeve të papërpunuara të ndërtimit.

të re për performancën. Pas disa vitesh të tjera u negociua një kontratë për drejtimin e teatrit për një kohë të pacaktuar. Teatri ishte në funksion dhe ka qenë i suksesshëm që nga ajo kohë.

Eshtë zhvilluar puna vullnetare, ndërkohë që materialet janë marrë nga donacionet. Dyshemeja ulej me 1 metër në mënyrë që të garantohej lartësia e kërkuar e vendit.

Sot, "Bodrumi Kany" nuk është vetëm një vend gastronomik por edhe një qendër për debate interesante, evente kulturore aktive dhe një vend takimi për grupe të ndryshme.

Disa vjet më parë, ansambli Kany vendosi të ndryshojë kornizën ligjore të aktiviteteve të tij pasi një formulë e shoqatës ka skaduar qartë. Në 2006 institucioni kulturor i qeverisë lokale "The Kana Theatre Center" është themeluar nga Këshilli i Qytetit Szczecin dhe Zyra Marshall e Pomeranezit Perëndimor.

Që nga viti 2007 institucioni kulturor mori përsipër të gjitha aktivitetet e ish-Shoqatës dhe është financuar nga të dy njësitë e qeverisjes vendore (për shembull, në vitin 2018 rreth 170.000 euro u transferuan si subvencion nga Këshilli i Qytetit Szczecin dhe rreth 97.000 euro nga Zyra e Marshall).

Kuadri i ri ligjor i siguroi ansamblit baza të qëndrueshme për angazhimet e përditshme.

Për disa vjet angazhimet e Kana u zgjeruan për të mbuluar hapësirën e hapur fqinj me ndërtesën e teatrit. Sot aty është ndërtuar një skenë dhe është vendosur një çadër. Gjatë pranverës, ekspozohen kuti me fidanë dhe vendosen shezlong, që e bënë këtë vend, një nga zgjedhjet më të preferuara për qytetarët e Szczecin.

Koncepti i ri, inovativ i planifikimit hapësinor është aprovuar nga këshilli i qytetit.

Permbledhja:

Vendosja e teatrit nga qytetarë aktivë ka pasuruar ofertën kulturore të qytetit dhe i ka kthyer interpretuesit në ambasadorë të Szczecin, duke arritur shumë përtej kufijve të tij (madje nga Japonia). Vende të tjera (si Bodrumja Kany dhe Livadhi Kany), tërheqëse për qytetarët u krijuan gjithashtu.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Njerëzit e lidhur me Teatrin zhvilluan një sërë aktiviteteve sistematike të menduara, të orientuara për përfundimin gradual të qëllimeve të vendosura. Mungesa e lokaleve të veta i detyroi hapat e parë: përvetësimin dhe rinovimin e bazës së operacioneve. Në të njëjtën kohë undërmor një përpjekje thelbësore për të siguruar burimin solid të financimit (nga buxheti i qytetit). Marrëveshjet zgjatëshin çdo vit, vetëm pas disa vitesh është negociuar një kontratë me kohë të pacaktuar. Zgjerimi i aktiviteteve të veta rezultoi në krijimin e institucionit kulturor dhe rikonstruksionin e bodrumit.

Krijimi i vendit të takimit në natyrë është ideja më e fundit, e cila është zbatuar për disa vjet në një livadh fqinj me teatrin, por pritet të jetë më "civilizuar" me subvencionet që vijnë nga buxheti i Szczecin.

Praktika

Nr 2

Projekti:
"BARKA" (BARGE)

Tema:
Ndihma sociale

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Fondacioni BARKA

Historia e Barkës daton që nga viti 1989, kur dy psikologë: Barbara dhe Tomasz Sadowski u vendosën në një qytet të vogël afër Poznań, së bashku me vajzat e tyre. Władysławowo u bë jo vetëm vendi i tyre i jetesës por edhe një strehë për 25 të pastrehë, me aftësi të kufizuara, të varur dhe ish të burgosur. Një grup rregullash u vendos në Barka, të respektuara edhe sot.

Source: <https://barka.org.pl/o-nas/historia/>

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Fondacioni Barka është OJQ-ja e parë polake e krijuar si përgjigje ndaj transformimit politik me të cilin shumë polakë e patën shumë të vështirë për tu përballuar. Ideja kryesore e krijimit të Fondacionit ishte ngritja e një sistemi të riintegritit profesional dhe social në shërbim të njerëzve të papërfillur nga shoqëria. Sistemi ishte mjaft inovativ për të siguruar një shtyllë kurrizore për hartimin e legjislacionit përkatës (Akti i Punësimit Social 2003). Puna me persona të përjashtuar dhe riintegrimi i tyre në shoqëri me

ndihmën e specialistëve (përmes punësimit në një mjedis miqësor dhe pajisjes së tyre me aftësi të reja) ishte një bazë për zgjidhjet e adaptuara.

Source: <https://fanimani.pl/barka/>

Aktivitetet e Barka-s u përqendruan jo vetëm në bashkëpunimin me vetëqeverisjen (nga zona e Rajonit Wielkopolskie) por edhe me subjektet ekonomike lokale, duke krijuar një shans punësimi për qindra përfitues dhe të diplomuar të Barka-s. Bashkëpunimi me vetëqeverisjen solli si financiare (74,000 EURO subvencion për ndërtesat e ekonomisë sociale - të marra nga Zyra e Marshallit e Rajonit Wielkopolskie) ashtu edhe aspekt jo-financiar (qira e sipërfaqes së konsiderueshme për një shumë prej 1 PLN). Sepse Poznań për një kohë të gjatë ishte konsideruar si kryeqyteti i industrisë së ekspozitës në Poloni (Poznań International Fair) shumë marangozë, hidraulikë, elektrikistë, montues të stendave, përkthyes, hostesa dhe specialistë të tjerë (të trajnuar nga ekipi i Fondacionit) mund të kishin gjetur punë të përshtatshme në zonat e Panairit.

Source: <https://pl.facebook.com/fundacjabarka/photos/a.10150119840361869/10158951405141869/?type=3&theater>

Për shumë vite Barka ka zgjeruar aktivitetet e saj jashtë vendit, ku ndihmon polakët në situata të vështira të kthehen në shtëpi. Degët e Barka-s u krijuan në Hollandë, Mbretërinë e Bashkuar, Irlandë, Ishull, Kanada dhe vende të tjera. Ndërsa vitet kaluan gjithnjë e më shumë ide u sollën në jetë. Një nga idetë më të shquara ishte një kooperativë sociale e cila frymëzoi autoritetet polake për të futur "Aktin e Kooperativave Sociale" në 2006. Fondacioni doli me propozime për strehim të lirë, social dhe partneritete lokale për përfshirjen sociale. Për shumë vite Barka ka përfituar nga bashkëpunimi financiar me vetëqeverisjen dhe programet e ndihmës së BE ndërsa mbështet buxhetin e saj nga aktiviteti ekonomik. Tani është një institucion profesional i ndihmës sociale me burimet e veta thelbësore (për shembull, një buxhet i Fondacionit në vitin 2017 tejkaloi 1.7 milion EURO)

Përmbledhje

Fondacioni Barka arriti të ndryshojë qëndrimet e politikanëve dhe qytetarëve ndaj njerëzve të përjashtuar nga shoqëria. Ajo u zgjerua si në Poloni ashtu edhe jashtë saj. Shumë OJQ shfrytëzuan përvojën e Fondacionit dhe prezantuan zgjidhjet e tyre lokale. Mijëra njerëz u kthyen në jetën

normale nga një përjashtim shoqëror duke sjellë qasjen e plotë të tyre në shoqëri.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Ideja e Sadowsky për aktivitetin shoqëror nga mbi 30 vjet më parë është ende e azhurnuar. Kur njerëzit e përjashtuar u shfaqën në afërsi të tyre, Sadowsky doli me një iniciativë për t'i ri-qasur ata në shoqëri përmes punës dhe mbështetjes së specialistëve. Kur doli që disa prej tyre kërkojnë kushte të veçanta punësimi, u krijua një kooperativë sociale për të siguruar mjedisin e kërkuar të punës. Akoma ishte e nevojshme të zhvillohej një banesë sociale. Pavarësisht nga planet ambicioze të Barkës nuk u përmbushën plotësisht ishte megjithatë një sukses. Një sfidë tjetër që Barka kishte për të përballuar ishte një numër i madh njerëzish me origjinë nga Evropa Qendrore dhe Lindore që qëndronin në Evropën Perëndimore si të pastrehë ose të papunë. Për të përballuar këtë problem dhe për të ndihmuar njerëzit që vijnë në shtëpi, Barka themeloi degët e saj jashtshtetëse.

Aktivitetet e Barkës u vlerësuan dhe u shpërblyen shumë herë. Në vitin 2019 ajo festoi 30 vjetorin e saj.

Praktika

Nr 3

Projekti:

Tema:

Temë fshati

Shteti/qarku:

Polonia

Organizata

udhëheqëse zbatuese:

Shoqata Hobbiton

Ndryshimet politike dhe shoqërore-ekonomike që ndodhën në Poloni pas vitit 1989 jo gjithmonë çojnë në efekte pozitive. Një nga efektet e pafavorshme ishte një likuidim i Fermave Kolektive të Shtetit i cili shpesh rezultoi në kufizim ose edhe braktisje të plotë të blegtorisë, zvogëlim të prodhimit të bimësive dhe ndryshim të metodave të kultivimit. Kjo çon në një ulje drastike të vendeve të punës në dispozicion dhe krijoi një gamë të tërë problemesh në rajonet ku fermat ishin një punëdhënëse i madh.

Pronarët e rinj vazhdonin të ulnin punësimin, privilegjet e kufizuara shoqërore dhe aktivitetet shoqërore. Fermat Kolektive Shtetërore ishin shpesh organizatorë të jetës shoqërore dhe të paktën në teori, kënaqnin pothuajse të gjitha nevojat e punëtorëve. Këto ndryshime të shoqëruara me të tjera, si likuidimi i shkollave, lidhjet me autobusë dhe hekurudhat, rezultuan në dëmtimin e strukturës sociale të komuniteteve lokale të cilët nuk arritën të përshtaten me një situatë të re ekonomike. Papunësia, alkoolizmi, pasiviteti dhe pafuqia sociale filluan të përhapen. Shumë njësi të vetëqeverisjes polake të vendosura në zonat rurale e gjetën veten në një situatë shumë të vështirë, ku shumë njerëz humbën punën e tyre ,ndërsa vetëqeverisjet

humbën të ardhurat e tyre nga taksat personale dhe të korporatave.

Achievements and added value:

Në Sianov autoritetet e qeverisë lokale gjetën një mënyrë të pazakontë për të ndihmuar qendrat rurale. Në 1999 ata dolën me një ide për të krijuar një fshat të vogël, si pjesë e një azhurnimi për Strategjinë e Zhvillimit të Sianów. Ndërsa kërkonin perspektiva zhvillimi, ata vunë re një nga fshatrat - Sierakowo Sławieńskie, i vendosur larg dhe larg rrugëve të rëndësishme ka një peizazh që i ngjan Shire, një vend i banuar, që ekzistojnë në J.R.R. Shkrimet e Tolkien. Ndërsa librat e Tolkien ishin shumë të popullarizuar, vetëqeverisja vendosi të krijojë një fshat të vogël në Sierakowo Sławieńskie. Bindja e banorëve të fshatit nuk ishte një detyrë e lehtë. Nga njëra anë situata e vështirë financiare në fshat e bënte të vështirë bindjen e njerëzve, nga ana tjetër ideja e krijimit të diçkaje të re, dhe pse e çuditshme, mund t'u pëlqente njerëzve që nuk kishin asgjë për të humbur. Kjo është arsyeja pse i gjithë procesi ua zhvillua hap pas hapi, duke angazhuar gjithnjë e më shumë banorë dhe të mbështetur nga mënyra të ndryshme për të siguruar të ardhura..

Në fazën e hershme të zhvillimit, njerëzit nga jashtë ishin forca lëvizëse e fshatit të vogël. Ata përgatitën lojën me role "Atje dhe Kthehu përsëri" dhe organizuan "Panairin e fshatit të vogël" të parë. Banorët e fshatit po ftoheshin të merrnin pjesë, të mësonin role të reja dhe mënyra të reja për të fituar para. Pas dy vitesh ata ishin në gjendje të drejtonin pothuajse në mënyrë të pavarur një shërbim të orientuar për mysafirët e fshatit.

Gjatë viteve në vijim janë futur atraksione të reja, si shtëpia arsimore, punëtoritë e vëzhgimit, qeramikës dhe farkëtarit. Një rol të rëndësishëm në krijimin e fshatit të vogël, luajti shkolla fillore në Sierakowo Sławieńskie si dhe Shoqata Hobbiton e themeluar në 2003 (ata përmbushën një rol të qendrës së zhvillimit të fshatit). Njerëzit që punojnë në fshatin Temë, janë kryesisht anëtarë të Hobbiton. Ata jetojnë jetën e tyre të përditshme normale, por herë pas here bëhen të vegjël, kukudhët ose xhuxhët, të gatshëm për t'i çuar mysafirët në botën magjike të aventurave dhe lojërave. Infrastruktura e fshatit përbëhet kryesisht nga një shesh ku ndodhen të gjithë shtëpia e Bilbo Baggins, Kulla e Elven, Dragon Hall dhe Palantir. Në fshat dhe rreth tij ka ndërtesa dhe vende të

tjera të shpërndara, të adaptuara në një mënyrë të përshtatshme për pjesëmarrësit e lojërave dhe duke i lejuar ata të ndjejnë klimën magjike të punëve të Tolkien edhe më mirë: Dead Mire, Dwarven Forge, Elven Woods mes tyre. Projekti filloi në 2001 dhe u zgjerua shpejt. Para Vjeshtës së vitit 2004, Fshati arriti shumë sukses: Mësuesit dhe nxënësit e shkollës fillore në Sierakowo përgatitën dhe performuan me sukses "Në Hobbit Hole" për t'i njohur banorët me letërsinë e Tolkien; fshati arriti të mbledhë komunitetin e apasionuar pas Tolkien, lojëra me role, arkitekturë, qeramikë, astronomi, edukim ekologjik dhe didaktikë;

U kryen tre praktika për studentët e arkitekturës, të cilët - së bashku me banorët e Sierakowo - projektuan planin e vendbanimit të Fshatit të vogël ndërtuan një shesh tregu, monument për Smaug Dragoi, Kullën e Elven, Labirint e Birch, Inn "Prancing Pony";

"Panairi i Hobbit" që mbledh më shumë se mijëra mysafirë gjatë çdo edicioni (me ndihmën e Shkollës Verore të Liderëve Rural që vepron në të njëjtën kohë në Sierakowo);

Një shteg për lojë me role u përgatit dhe fitoi paratë e para të ndjekura nga ngjarja "ditëlindja e Bilbo Baggins";

Source: <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/970,sierakowo-slawnie-wioska-hobbitow.html>

Source: <http://www.it-pomorze.pl/strona/wyswietl/2436/wioska-hobbitow-w-sierakowie-slawnie>

Përgatitja e ngjarjes me 250 persona për Kongresin e Bujqësisë dhe Ekonomistëve të Agrobiznesit;

Restaurimi i farkës nga Shekulli XIX.

Lëshimi i një fshati tematik, "Hobbit".

Përmbledhje

Në 2003 Sierakowo Sławieńskie u zgjodh (së bashku me katër fshatra të tjerë polakë) për të marrë pjesë në një konkurs të Çmimit Evropian për Rigjallërimin e Fshatit dhe u nderua në 2004 për arritje të jashtëzakonshme në një përpjekje për të kërkuar mënyra të reja të zhvillimit rural. Ky ishte një sukses i autoriteteve të qeverisjes vendore dhe banorëve, të cilët morën pjesë aktivisht në ndërtimin e "fshatit të vogël Hobbit". Shumë banorë të Sierakowo gjetën punën e tyre gjatë fillimit, si dhe viteve të sigurimit të atraksioneve. Shumë punë të reja u krijuan në fermat e agroturizmit. "Fshati i vogël Hobbit" ishte i pari i një lloji dhe frymëzoi shumë fshatra të tjerë tematikë në të gjithë vendin.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Një numër i konsiderueshëm i banorëve të Sierakowo humbën vendet e tyre të punës gjatë fillimit të viteve '90 të shekullit të kaluar. Autoritetet lokale nga Sianów po kërkonin një mënyrë për të dalë nga një situatë kaq e vështirë. Ata hartuan një plan të pazakontë për të krijuar një fshat temë (fshati hobbit). Falë përpjekjeve të ndërsjella të këshillit dhe banorëve, sipërmarrja u fillua shumë shpejt. U krijua shoqata që mori pjesë aktivisht në zhvillimin e fshatit temë. Projekti u tregua shumë i suksesshëm duke u siguruar banorëve punë, pasi gjithnjë e më shumë turistë tërhiqeshin nga fshati.

Source: <https://gk24.pl/jarmark-w-wiosce-hobbitow-w-sierakowie-slawniskim-zdjecia/ga/c1-14326139/zd/37727109>

Praktika

Nr 4

Projekti:
Strehimi i kafsheve
ne Krakov

Tema:
Mbrojtja e Kafsheve

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Shoqata per mbrojtjen e
kafsheve

Krakowskie Towarzystwo
Opieki nad Zwierzętami

Kraków është një qytet i vendosur në Poloninë jugore, një nga qytetet më të mëdha në vend, i banuar nga pothuajse 800 000 njerëz. Ajo është gjithashtu një ish-kryeqytet i Polonisë - rezidenca e familjes mbretërore. Qyteti i Vjetër i Krakov në vitin 1978 u regjistrua në listën e trashëgimisë kulturore dhe natyrore botërore të UNESCO-s. Qyteti është i popullarizuar në mesin e turistëve nga e gjithë bota. Ashtu si qytetet e tjeranë Poloni, Krakow që nga viti 1990 (kur u rivendos vetëqeverisja lokale në Poloni) ka statusin e komunës dhe është përgjegjës për ofrimin e shumë shërbimeve publike. Në fillim qytetit si njësi e qeverisjes vendore iu besuan shërbimet më të rëndësishme për qytetarët si arsimi publik, transporti lokal ose varrezat. Në vitet 90 shumë sfera të jetës publike nuk janë rregulluar (për shembull: të pastrehët, papunësia, kujdesi për njerëzit që vuajnë nga sëmundjet terminale ose mbrojtja e kafshëve). U deshën disa vjet për të miratuar akte ligjore që rregullonin problemet e sipërpërmendura. Ai gjithashtu iu referua rregullores për funksionimin e strehëzave të kafshëve e cila hyri në fuqi në 1997 (ndryshuar në 2004).

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Aktivist nga Krakow tashmë në vitet 90 të shekullit XX i alarmuar për situatën e kafshëve të braktisura. Apeli u drejtohej autoriteteve të qytetit për të krijuar një strehë për kafshët. Falë bashkëpunimit të mirë midis qeverisë lokale dhe aktivistëve lokalë tashmë në vitin 1994 është organizuar një strehë për qen dhe mace. Organizata e parë që pretendoi të ishte e gatshme për të drejtuar strehën ishte Shoqata e Krakovit për Mbrojtjen e Kafshëve e themeluar në vitin 1990. Strehimorja u ndërtua dhe u mirëmbajt falë kontributit financiar të qytetit dhe shoqatës. Objekti gjithashtu mori mbështetje financiare nga sponsorë privatë, donatorë dhe vullnetarë. Ajo mbështetet fuqimisht edhe nga ata njerëz që adoptojnë kafshët e braktisura. Mesatarisht ka ca. 200-300 qen dhe 100-300 mace (numri varet nga stina e vitit).

Vlen të përmendet këtu që përveç administrimit të strehimit të kafshëve, shoqata po financon veprime të tilla si sterilizimi dhe ushqimi i maceve që jetojnë lirisht në qytetin e Krakow, si dhe ushqimi i zogjve gjatë dimrit.

Pas shumë viteve të funksionimit, strehimorja është rindërtuar më në fund dhe janë instaluar pajisje të reja (d.m.th. ndërtesa e re e karantinës, pavijon për qen me zonë të mbuluar të ecjes, ngrohja qendrore, sistemi i ujërave të zeza, energjia elektrike). Strehimorja gjithashtu mori një rrugë të re hyrëse, parkim dhe kontejnerë plehrash. Buxheti i modernizimit tejkalon shumë prej 5 mln PLN.

Përmbledhje

Përpyjekjet e përbashkëta të administratës së bashkisë dhe shoqatës rezultuan me krijimin e një strehe për kafshët që zakonisht konsiderohet si një institucion model i këtij lloji në Poloni. Bashkëpunimi midis qeverisë lokale dhe OSHC ka qenë i frytshëm për të dy. Që prej shumë vitesh qyteti ka adresuar mirë problemin e kafshëve të braktisura. Është pothuajse e pamundur të gjesh një kafshë të braktisur në qytet, dhe kujdesi për kafshët dhe shërbimet e lidhura me to janë të një cilësie të lartë falë investimeve të financuara nga buxheti i qytetit.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Pas vitit 1990 shumë probleme mbetën të pazgjidhura. Qytetarët aktivë luajtën një rol vendimtar në procesin e kërkimit të zgjidhjeve efektive dhe mjeteve juridike për t'i zgjidhur ato. Duke kërkuar zgjidhje të reja dhe efektive për problemet lokale, autoritetet e qeverisjes vendore të Krakov shpesh ftonin OShC-të të ndajnë përvojën e tyre dhe të aplikojnë për kontrata. I njëjti model u zbatua kur Krakow po kërkonte një model të ri për kujdesin dhe mbrojtjen e kafshëve. Oferta për kujdesin për kafshët e braktisura të paraqitura nga Shoqata në fillim të viteve 90 është miratuar nga administrata e qytetit dhe këshilli. Së pari qyteti ka krijuar strehën dhe më pas ia ka besuar që të operohet nga organizata. Më pas, streha është mbështetur vazhdimisht nga subvencionet e buxhetit të qytetit duke përfshirë investime të konsiderueshme dhe ringjalljen e objektit.

Source: <https://gazetakrakowska.pl/krakow-schronisko-dla-bezdomnych-zwierzat-przechodzi-metamorfoze-psiaki-beda-miec-lepsze-warunki/ar/c1-15197246>

Source: <http://wojciechwojtowicz.pl/1042-2/>

Source: <https://wiadomosci.onet.pl/krakow/krakowski-toz-w-powaznych-tarapatach-finansowych/r9czzt>

Praktika

Nr 5

Projekti:
Fondi minigrant Gniew

Tema:
Zhvillimi i shoqerise civile

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Organizata udheheqese
zbatuese: Gniew Centre
per Aktivet" (GCA)

Gniew është një qytet i vogël në rajonin e Pomorskie, i vendosur nga vendi ku Wierzyca derdhet në Wisła. Ajo është e banuar nga 7 mijë njerëz. Shtë selia e një qyteti të përzier dhe vetëqeverisjes rurale. Ka disa ndërtesa historike në qytet me kështjellën Teutonike nga shekulli XIII / IV që është ajo më e spikatura. Fondacioni Zamek ("Kështjella") i cili ngriti ambientet e tij atje u krijua në 2003, duke zëvendësuar entitetin komunal që kishte menaxhuar kështjellën më parë. Iu besua jo vetëm mirëmbajtja e kalasë, por edhe stimulimi i ofertës kulturore të qytetit dhe gjetja e burimeve të jashtme të financimit. Kalaja është e famshme nga turnet e saj të kalorësve dhe disa grupe rindërtimi janë të vendosura rreth saj. Nuk kishte hapësirë dhe burime për forma të tjera kulturore pasi ato u gjetën të papërshtatshme për krijimin e një produkti turistik (si bandat rock të adoleshencës) dhe të refuzuara. Kjo rezultoi që të gjitha aktivitetet kulturore në Gniew të mbizotëroheshin nga drejtime të lidhura me kështjellën. Megjithatë jo të gjithë banorët dëshironin të merrnin pjesë në ahengje historike të mbajtura çdo fundjavë. Veçanërisht të rinjtë po kërkonin një alternativë interesante dhe vendosën t'i marrin gjërat në

duart e tyre dhe kështu si shoqatë e quajtur "Gniew Center for the Active" (GCA) u krijua në 2006.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Në fillim organizata filloi të merrte burime financiare për ngjarje kulturore më vete. Në të njëjtën kohë ajo po merrte pjesë në programet kombëtare të granteve arsimore dhe po takonte përfaqësuesit e organizatave të tjera të frymëzuara GCA për të prezantuar disa zgjidhje inovative në Gniew. Pas disa vitesh, shoqata filloi të luante një rol të madh në komunitet. Filloi të ishte një partner i rëndësishëm për vetëqeverisjen, një partner i cili jo vetëm që bashkëpunonte me autoritetet lokale por gjithashtu kërkonte në mënyrë aktive se si të zgjedh marrëdhëniet me vetëqeverisjen dhe të organizojë më mirë jetën kulturore në qytet. E inkurajuar nga suksesi i saj, GCA doli përpara me një propozim për të prezantuar një program granti të vogël, të zhvilluar nga Krzysztof Urban (GCA) dhe Magdalena Frost-Guz (Këshilli Lokal i Gniew). Këshilli Lokal fillimisht ishte skeptik në lidhje me propozimin, por pas 3 muajsh takimesh, debatesh dhe duke bindur këshilltarët

nga Kryetari i Komunës u miratua përfundimisht. Në vitin 2008 u shpall konkursi i parë për mbështetjen e kulturës brenda një kornize të detyrës publike "organizimi dhe përhapja e kulturës në Komunitetin Gniew". Vetëm GCA kishte potencial për të përballuar atë detyrë dhe megjithëse konkurrenca rinovohet çdo vit, GCA e ka fituar atë rregullisht dhe kështu i është besuar burimeve publike.

Çdo vit GCA shpall një konkurs të quajtur «Operatori Minigrant». Projektet mund të dorëzohen dyherë në vit nga OJQ-të ashtu edhe nga grupet joformale të qytetarëve me shkrim (tek Këshilli Lokal i Gniew) ose në formë elektronike (te GCA), më pas ato vlerësohen nga një komitet i përbashkët i Këshillit Lokal dhe GCA (2 anëtarë nga secila njësi ekonomike) Rezultatet publikohen në Internet dhe gjithashtu u dorëzohen individualisht pjesëmarrësve. Programi ka dy komponentë: edukim të vazhdueshëm kulturor - duke mbuluar grante deri në 250 EURO të disponueshme për koret, skuadrat, grupet teatrore dhe subjektet e tjera artistike si dhe Fondin e Nismave Kulturore - duke ofruar deri në 125 EURO për iniciativat bazë të propozuara nga OJQ-të ose grupet joformale brenda zones Gniew Burimet e marra mund të shpenzohen për

mbulimin e kostove organizative, përfshirë blerjen e materialeve apo edhe tarifën e instruktorëve.

Përmbledhje:

Konkursi i parë i shpallur nga Këshilli Lokal i Gniew për një projekt të propozuar nga GCA u mbajt në vitin 2008 dhe shoqata mori një subvencion prej 50.000 EURO. Më pas paratë u ndanë për konkurrencën e granteve të vogla, duke mbuluar shërbimet administrative dhe të kontabilitetit të projektit, si dhe për ngjarje të tjera kulturore. Burimet e dhëna nga konkursi i granteve të vogla, shpenzohen në dy mënyra të mundshme: nga ata që kryejnë projektin për llogari të operatorit (GCA) ose drejtpërdrejt nga një organizatë (në rast se merret me disa projekte të ndryshme dhe duhet të bashkojë burimet) pas burimit transferimi Gjatë 2 viteve fillestare të programit u organizuan 186 iniciativa kulturore si ngjarje, ekspozita ose punëtori. 19 projekte më të mëdha u përfunduan në bashkëpunim me Gniew Center for the Active e cila arriti të sigurojë një shtesë prej 92.000 EURO nga burime të jashtme. Sidoqoftë, përparësia më e rëndësishme vjen nga fakti që organizatat lokale dhe iniciativat qytetare mësojnë të kërkojnë në

Source: <https://www.fly4free.pl/hotel-zamek-gniew-239pln/>

Source: <http://www.polskaniezwykla.pl/web/gallery/photo,536291.html>

mënyrë aktive për burime të jashtme dhe për të përshtatur stilin e aktiviteteve të orientuara drejt projekteve.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Vetëqeverisja nga Gniew ka bashkëpunuar me sukses me OJQ-të për mbi 20 vjet. Krijimi i fondacionit për të mirëmbajtur kështjellën ishte një vendim i mirë. Fatkeqësisht, ai solli gjithashtu një efekt të papritur dhe të padëshirueshëm pasi promovoi perceptimin kulturor tërheqës, por të njëanshëm. Banorët prisnin një fleksibilitet më të madh nga vetëqeverisja

që u arrit përmes bashkëpunimit të rregullt me shoqatën lokale. Shoqata jo vetëm që ndihmoi në zhvillimin e programit të migrantëve, por gjithashtu u bë operatori i fondit.

Një program i tërë i kushton këshillit lokal mbi 22.000 EURO. Gjysma e shumës është alokuar për grante ndërsa gjysma tjetër për menaxhimin e programit. Importantshtë e rëndësishme të theksohet se burimet nga subvencionin kanë vepruar si një forcë lëvizëse dhe çdo vit shuma e parave dyfishohet nga burimet e jashtme.

Source: <https://www.tcz.pl/index.php?p=1,47,0,wiadomosci&item=1144657185ea5f0b&title=Inauguracja-Lokalnego-Centrum-Wsparcia-NGO-w-Gniewie>

Praktika

Nr 6

Projekti:
Wolin-Jomsborg-Wineta

Tema:
Zhvillimi lokal

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Qendra për Sllavet dhe
vikinet- "Wolin-Jomsborg-
Wineta Shoqata

Wolin është një ishull dhe një komunitet i vendosur në pjesën veri-perëndimore të Rajonit Zachodniopomorskie, i banuar nga rreth 12.000 qytetarë, përfshirë 5.000 që jetojnë brenda qytetit. Gjatë viteve të fundit vendi ka qenë shumë i popullarizuar në mesin e turistëve, kryesisht për shkak të... vikingëve të tij. Duke u kthyer në kohë, duke filluar në vitet 50 të shekullit të kaluar, punime të gjëra arkeologjike ishin kryer në Wolin nën mbikëqyrjen e prof. Wladyslaw Filipiak. Ato ishin një vazhdim i drejtpërdrejtë i kërkimit të kryer nga gjermanët për më shumë se njëqind vjet. Në fillim të viteve '90 efektet e punës po shfaqeshin gjatë ekspozitës mobile duke vizituar Danimarkën, Norvegjinë dhe Islandën, ku historia e Wolin e Mesjetës ngriti shumë interes midis grupeve të ndryshme. Kjo çoi në Festivalin e parë të Sllavëve dhe Vikingëve, i cili u zhvillua në 1993.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Në fillim të shekullit XXI një grup entuziastësh formuan "Wolin-Jomsborg-Wineta: Qendra për Sllavët dhe Vikingët". Qëllimi kryesor i organizatës ishte promovimi dhe zhvillimi i zonës së Wolin përmes popullarizimit të atraksioneve të

saj historike dhe ndërtimi i një muzeu arkeologjik në ajër të hapur që pasqyronte Wolin nga Mesjeta ishte molla e syrit të qendrës. Projekte të tjera të rëndësishme përfshinin ndërtimin e një kantieri detar historik, të aftë për të ndërtuar kopje të anijeve sllave dhe vikingëve të shtizave dhe gropave, duke krijuar një punëtori për zhdukjen e profesioneve si zdrukthëtaria, ndërtimi i anijeve, farkëtaria ose çatia. Projektet e mëtejshme përfshinin punëtori që zhvillonin shfaqje të drejtpërdrejta (të natyrës edukative) brenda muzeut dhe artizanatit të kopjeve arkeologjike për shitje si: stoli, përpunim qelibari, qeramikë, endje, farkëtarie, prerje, gdhendje, punime lëkure, punime koke, përpunim natyral tar. Që nga fillimi, organizata është mbështetur rregullisht nga autoritetet lokale. Në 2002 ajo mori një komplot në Ishullin Ostrów për 30 vjet përdorim, falas, për të ndërtuar një vendbanim të Sllavëve dhe Vikingëve. Autoritetet lokale gjithashtu mbështesin ndërtimin e muzeut me ajër të hapur duke siguruar ndihmë juridike. Falënderimet e lëshuara nga autoritetet lokale ndihmuan për të marrë më shumë subvencione, si dhe donacione nga burime private. Ndër të tjera, Lejoi ndërtimin e një vendbanimi, drejtimin

e punëtorive që mbulojnë profesione në zhdukje, punëtori për të papunët ose organizimin e grupit muzikor të Mesme të Mesme të Hershme. Festivalet (25 deri më tani) janë organizuar që nga viti 2001 me ndihmën e autoriteteve lokale, megjithatë për gati 10 vjet shoqata është një partner kryesor. Kjo është një provë e qartë e besimit ndaj entuziastëve të mbledhur rreth festivaleve. Një kompetencë, e parashikuar nga autoritetet lokale ishte ndërtimi i një ndërmarrje të begatë të aftë për krijimin e vendeve të reja të punës përmes projekteve të ndërmarrja.

Përmbledhje

Bashkëpunimi i autoriteteve lokale dhe organizatës solli përparësi thelbësore. Wolin fitoi një produkt turistik mjaft tërheqës që plotësohet me elementë të rinj çdo vit. Ky është një magnet që tërheq mijëra turistë që kalojnë pushimet e tyre në vendpushimet bregdetare të Pomeranisë Perëndimore. Zgjidhja (duke u zgjeruar ende) u shërben nevojave të projekteve të ndryshme gjatë gjithë vitit (më shpesh nga marsi në dhjetor). Festivali - si një ngjarje disa ditore - sjell qindra interpretues dhe

dhjetëra mijëra turistë të cilët sa hap e mbyll sytë mund të ndryshojnë kohën dhe të vizitojnë një Qytet të Mesjetës.

Për autoritetet lokale është gjithashtu një shans për të krijuar vende të reja pune, jo vetëm që lidhen drejtpërdrejt me aktivitetet e shoqatës. Bërja e ofertës turistike të Wolin më tërheqëse është edhe më e rëndësishme pasi komuna merr pjesë në projektin "West Pomeranian Sailing Trail" që përfshin ndërtimin e porteve dhe marinave turistike. Një marinë e ndërtuar disa vjet më parë (si pjesë e projektit) u dha mundësi më shumë turistëve të shijojnë të gjitha atraksionet e Mesjetës. Kushtet e favorshme të krijuara nga autoritetet lokale i lejuan anëtarët e shoqatës të përmbushin planet e tyre të jashtëzakonshme dhe falë vendosmërisë së tyre Wolin u bë një vend i rëndësishëm në Evropë, një vend ku dikush mund të mësojë për jetën e përditshme të fiseve baltike të epokës së mesme të hershme.

Source: <https://szczecin.wyborcza.pl/szczecin/1,34939,18468880,slowianie-i-wikingowie-znow-podbijaja-wolin-duzo-zdjec.html>

Source: <https://www.urloplandia.pl/o/centrum-slowian-i-wikingow-atrakcja-pomorza-203592#>

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Wolin ndodhet nga një rrugë që të çon në breg, 20 km nga qyteti bregdetar më i afërt. Pas ndërtimit të unazës autoritetet lokale u përballën me një sfidë për ta bërë qytetin më miqësor ndaj turizmit. Në të njëjtën kohë një grup qytetarësh dolën me një iniciativë për ndërtimin e një muzeu në ajër të hapur dhe formuan një shoqatë për të çuar përpara axhendën e tyre. Ata kishin nevojë për një komplot të duhur për të ndërtuar dhe zhvilluar vendbanimin. Në fund, një tokë iu dha me qira organizatës (falas) për 30 vjet. Kjo formë e bashkëpunimit është shumë e dobishme pasi nuk kërkon

investime financiare nga autoritetet lokale dhe në të njëjtën kohë ishte një faktor stabilizues që mundësonte zhvillimin e mëtijshëm të organizatës. Ndihma financiare dhe organizative për Festivalin e Sllavëve dhe Vikingëve ishte hapi tjetër dhe lejoi të përfundonte me sukses disa dhjetra edicione të festivalit si dhe të ndërtonte një vendbanim Viking. Një vend shumë interesant u shfaq në Wolin duke ofruar një mori tërheqjesh, jo vetëm për turistët, por edhe për fëmijët (edukim, lojëra, punëtori të arkeologjisë). Wolin u bë një vend shumë tërheqës në Poloni dhe Europë, madje disa filma historikë (për shembull për National Geographic) u krijuan atje.

Source: <https://www.urloplandia.pl/o/centrum-slowian-i-wikingow-atrakcja-pomorza-203592#>

Praktika

Nr 7

Projekti:
Universiteti i moshes se trete

Tema:
Mbeshteje per te moshuarit

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Shoqata e universitetit te moshes se trete Mokotow

Universitetet e Epokës së Tretë filluan të veprojnë në Poloni në vitet 70 në shekullin XX por këto institucione ndryshonin ndjeshëm nga ato që funksionojnë në ditët e sotme. Arsyeja e hapjes së institucioneve të tilla ishte krijimi i kushteve të favorshme për të moshuarit që të jenë aktivë dhe të kenë hapësirë për kohën e lirë, argëtim, edukim dhe rekreacion, si dhe të jenë në kontakt me të tjerët. Për shkak të transformimit politik në Poloni (1989) Universitetet e Epokës së Tretë kanë qenë themeluar në masë dhe janë regjistruar si organizata joqeveritare. Historia e Universitetit Mokotow të Epokës së Tretë daton që nga viti 1987 kur universiteti është themeluar nga Shkolla fillore Sport nr 272 në Varshavë. Tashmë në vitin e parë të veprimtarisë universitare studentëve të saj u janë ofruar leksione mbi sociologjinë, psikologjinë, mjekësinë, filozofinë, letërsinë, historinë e ligjit dhe higjienën e jetës. Falë vendosmërisë së anëtarëve të universitetit ishte gjithashtu e mundur të organizoheshin shfaqje filmash pa pagesë në kinematë lokale dhe koncerte në qendrat lokale të kulturës. Gjatë viteve të ardhshme universiteti ka funksionuar në një mënyrë informale dhe studentët e tij po merrnin pjesë në ekskursione, seminare dhe konferenca. Në vitin 1993 universiteti ka ngritur degën e tij në Lviv (Ukrainë).

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Më në fund në 2001 Universiteti Mokotow i Epokës së Tretë është regjistruar dhe strukturuar zyrtarisht nga aktivistët e tij dhe zyrtarisht vështroi funksionin si një shoqatë. Kjo rezultoi me shpërthim të aktivitetit dhe zhvillimit të Universitetit. Studentët filluan të marrin pjesë në udhëtime ndërkombëtare, sesione verore dhe dimërore në terren të organizuara jashtë Varshavës. Në vitet 2009-2011 shoqata mori pjesë në një projekt ndërkombëtar (më i ngushtë me të moshuar nga Republika Çeke dhe Franca) kushtuar rolit të gjyshërve në familjen shumë gjeneratave. Format e mëparshme të veprimtarisë janë azhurnuar për sa i përket fushëveprimit tematik. Universiteti ofroi seminare në gjuhë të huaj, punëtori psikologjike dhe aktivitete sportive të tilla si vallëzime, klasa nordike të ecjes dhe notit. Vlen të përmendet këtu se themeluesi i Universitetit Mokotow të Epokës së Tretë hapi 9 universitete polake për të moshuarit në Lituani, Bjellorusi, Ukrainë dhe Moldavi. Fillimisht funksiononin si degë të universitetit Mokotow. Që nga viti 1996, Universiteti Mokotow i Epokës së Tretë me mbështetjen e Ministrisë së Punëve të Jashtme të Republikës së Polonisë ka organizuar klasa

verore për Polakët që jetojnë në Lindje në Drohiczyn. Që nga viti 2015 ato leksione janë organizuar në Varshavë. Këto klasa verore.

ato prindërit e të cilëve kanë qenë shtetas të Polonisë (para Luftës së Dytë Botërore) për të mësuar historinë e vendit, për të vizituar disa monumente historike dhe muze, për të njohur institucionet më të rëndësishme dhe për të vendosur marrëdhënie miqësore me të moshuarit që jetojnë në Poloni. Universiteti gjithashtu avokon për problemet dhe çështjet jetësore për personat e moshuar në parlament, Këshillin e Lartë për Rrethin Mokotow në Varshavë dhe Shoqatën Ndërkombëtare të Universiteteve të moshës së tretë në Tuluze. Për vite universiteti është financuar nga tarifat e paguara nga studentët. Universiteti gjithmonë po negocionte për uljen e tarifave të hyrjes me organizatorin e ngjarjeve kulturore, sportive dhe turistike. Aktivitetet e tij u mbështetën gjithashtu nga qeveria lokale përmes subvencioneve dhe granteve të financuara nga buxheti i qytetit të Varshavës. Është një nga format më të njohura të bashkëpunimit financiar midis qeverisë lokale dhe OSHC-ve, të cilat mund të aplikojnë për fonde në thirrjet e hapura për propozime. Edhe pse

subvencionimi i akorduar organizatës nga buxheti i qytetit nuk është i mjaftueshëm për të mbuluar të gjitha shpenzimet e shoqatës, ai konsiderohet të jetë një burim i rëndësishëm i të ardhurave të organizatës. Për shembull, në 2019 Universiteti Mokotow i Moshës së Tretë mori 10 000 subvencione PLN nga bashkia e qytetit.

Vlen gjithashtu të përmendet këtu që në vitin 2019 qeveria lokale ka shpallur thirrjen e hapur për kontrata për të drejtuar aktivitetet e moshës së tretë universitare për të moshuarit që do të mbulojnë periudhën prej 4 viteve (2019-2022). Kontrata të tilla afatgjata për OSHC-të ende nuk janë shumë të njohura në Poloni dhe jo shumë autoritete lokale janë duke kontraktuar shërbime të ofruara nga CSOS për periudha më të gjata se 1 vit. Kontratat e zgjatura për shërbime lejojnë OSHC-në e kontraktuar të sigurojë financiarisht kapacitetin e saj operacional dhe të bëhet një organizatë e qëndrueshme. Ai gjithashtu lejon organizatën të aplikojë për fonde shtesë (të financuara gjithashtu nga buxheti i qytetit) për t'u përdorur si burim i bashkëfinancimit të fondeve. Kontratat afatgjata gjithashtu lejojnë që qeveria lokale të sigurojë komunitetin lokal me shërbime të ofruara në një mënyrë të

Source: <https://www.urloplandia.pl/o/centrum-slowian-i-wikingow-atrakcja-pomorza-203592#>

qëndrueshme dhe të parashikueshme të një cilësie të provuar (është më e lehtë për të monitoruar dhe mbikëqyrur kontrata të tilla afatgjata dhe për të ekzekutuar masa korrigjuese nëse është e nevojshme. shpesh iluzionale ose thjesht formale në rast të kontratave shumë më të shkurtra).

Përmbledhje:

Universiteti Mokotow i Epokës së Tretë është një nga shumë organizata me qendër në Varshavë që mbështet të moshuarit. Kjo organizatë e veçantë është një unike për shkak të përvojës së saj 30 vjeçare (gjithashtu në ofrimin e shërbimeve jashtë vendit). Themelimi i universitetit në rrethin Mokotow (pjesa më e populluar e Varshavës) ka ndryshuar ndjeshëm cilësinë e jetës së të moshuarve që përfitojnë nga shërbimet e ofruara nga organizata. Qëndrimi proaktiv i organizatës rezultoi me shumë projekte ndërkombëtare si dhe çoi në nisma avokimi që synojnë mbrojtjen e të drejtave të të moshuarve.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Të moshuarit përbëjnë një popullsi në rritje në Europë për shkak të ndryshimeve demografike në shoqëri, si dhe arritjeve mjekësore dhe farmaceutike. Personat që kanë përfunduar aktivitetin e tyre profesional po kërkojnë forma të reja për të kaluar kohën e tyre të lirë në një mënyrë aktive dhe të shëndetshme. Në Poloni një nga alternativat më të njohura janë aktivitetet e ofruara nga universitetet e moshës së tretë. Kjo është një nga arsyet pse qeveria lokale e qytetit të Varshavës po mbështet vazhdimisht organizatat në gjendje të punojnë me të moshuarit në formën e universitetit të moshës së tretë. Kjo formë e mbështetjes dhe bashkëpunimit e dhënë nga qeveria lokale ishte shumë e dëshiruar në rrethin e Mokotow të banuar nga mijëra i të moshuarve që kërkojnë qasje në aktivitete duke i mundësuar ata të kalojnë në mënyrë aktive kohën e tyre të lirë dhe të mbajnë gjendje të mirë mendore dhe fizike.

- Në vitin 2019 qyteti i Varshavës dërgoi subvencione për 20 OSHC që ofrojnë aktivitete për të moshuarit në shumën totale prej 400 000 PLN.

http://www.tmu3w.pl/galerie/galeria17/images/IMG_7770.jpg

Praktika

Nr 8

Projekti:
NGOs qendra mbeshtetese

Tema:
Aktiviteti Lokal

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Shoqata e puneve jo
qeveritare

Punëtorja Jo-Qeveritare (ish-Qendra për Mbështetjen e Nismave Sociale në Koszalin) u krijua në 2001. Ishte një kohë kur rajoni Zachodniopomorskie ishte një nga pikat e bardha në hartën e Polonisë, ku asnjë qendër e vetme në mbështetje të qytetarëve dhe organizatave aktive ishte aktiv Themeluesi i dy qendrave të vendosura përgjatë bregdetit bregdetar (në Słupsk dhe Koszalin) ishte Jerzy Boczoń - Presidenti i Fondacionit në Mbështetje të OJQ-ve Gdańsk dhe Qendrës Rajonale të Informacionit. Gjatë viteve 90 në Poloni ekzistonte një besim i fortë që duhet të krijohen nga qendrat ekzistuese të mbështetjes. Një rrjet SPLOT (nyja), që shoqëronte organizata të ndryshme, po kërkonte partnerë në zona të ndryshme të vendit, veçanërisht atje ku nuk ishin krijuar subjekte mbështetëse. Kështu u krijua një grup nismëtar në Koszalin, duke sjellë në jetë një shoqatë. Fillimet ishin të vështira, kryesisht sepse autoritetet lokale fillimisht nuk e perceptuan mirë organizatën, ndoshta për shkak të qëllimeve të ndjekura nga aktivistët.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Përkundër vështirësive fillestare, organizata ka fituar përvojë hap pas hapi në zbatimin e projekteve dhe shpejt ka forcuar pozicionin e saj shënjes. Ai aplikoi për anëtarësim në SPLOT herët, pastaj u bë Qendra Rajonale për ESF dy herë, pas procedurave të suksesshme të tenderimit. Detyra kryesore e Qendrës ishte të promovojë njohuritë lidhur me ESF, të inkurajojë organizatat lokale dhe të ndihmojë në përgatitjen e projekteve cilësore. Gjatë viteve në vijim, organizata vazhdoi aktivitetet që synonin marrjen e fondeve për projekte pro-sociale. Kam arritur të kryej trajnime për qytetarë aktivë, duke përfshirë dy edicione të Shkollës Leader të Konsultimeve Sociale. Punëtorja joqeveritare gjithashtu filloi një bashkëpunim të ngushtë me vetëqeverisjen rajonale, e cila çoi në Forumin Fuqiplotë të Zachodniopomorskie - një takime ciklike të përfaqësuesve të vetëqeverisjes që merren me OJQ-të. Për të forcuar aktivitetet e saj në bashkëpunim me rajonin, Workshopi - së

bashku me disa partnerë socialë - iniciuan një rrjet të organizatave që mbulojnë zonën e Pomeranisë Perëndimore. Rrjeti është quajtur "Federata e OJQ-ve Pomeraniane Perëndimore" dhe përfshin më shumë se 50 organizata anëtare.

Përshumëviteshoqatabërishumëpërpyekje për të filluar një bashkëpunim të mirë me Qytetin. Ai mbështeti vullnetarizmin dhe ndarjen e taksave të përfitimit publik 1%. Ndryshimet në Këshillin e Qytetit si dhe zgjedhja e një Kryetari të ri të Komunës së Koszalin (e cila ndodhi disa vjet më parë) hapën dyert për bashkëpunim shumë-drejtues. Për shembull gjatë viteve 2015 dhe 2016, Seminari u ngarkua nga Këshilli i Qytetit të Koszalin për përgatitjen e hapësirave për Programin e Zhvillimit të Qendrës së Koszalin dhe kryerjen e konsultimeve publike përkatëse.

Për disa vite shoqata, së bashku me Qytetin, ka organizuar panairin vjetor të OJQ-ve - 'Festivali i OJQ-ve', ku organizata të ndryshme takohen në mënyrë të hapur dhe prezantojnë aktivitetet e tyre. Gjithashtu, Day Dita e OJQ-ve Koszalin 'dhe Leader Udhëheqësi i OJQ-ve Koszalin' janë organizuar. Sidoqoftë, më e rëndësishmja

dhe më e pritura ishte 'Qendra e OJQ-ve në Koszalin. Punësoria e OJQ-ve është drejtuar nga shoqata, përkundër madhësisë së kufizuar të subvencionit (rreth 13.000 EURO) përmes marrjes së më shumë burimeve nga burime të tjera të financimit. Qendra ofron këshillime të specializuara, trajnime dhe punëtori. Ai gjithashtu i jep dhomën dhe përfaqësuesit e OJQ-ve mund të përdorin bibliotekë të pasur të njohurive profesionale dhe të përfitojnë nga mbështetja e vullnetarëve. Çdo vit qindra qytetarë aktivë dhe anëtarët e OJQ-ve gëzojnë mbështetjen nga Qendra.

Përmbledhje

Punësoria e OJQ-ve ka qenë aktive për gati 20 vjet. Krijimi i shoqatës ndryshoi situatën e OJQ-ve në Koszalin dhe të gjithë rajonin. Gjatë shumë viteve të aktiviteteve, ajo përfundoi shumë projekte interesante të adresuara ndaj qytetarëve aktivë dhe qytetarëve në përgjithësi. Njohuritë, përvoja dhe ekipi kompetent i punonjësve dhe vullnetarëve rezultuan në krijimin e një vendi të tillë në hartën e Koszalin ku kushdo që është i interesuar dhe i gatshëm të fillojë aktivitetin brenda hapësirës sociale mund të gjejë ndihmën e duhur.

Source: https://www.ustronie.morskie.pl/upload/art/6293_img1_56907843_2103006709786961_4695801638659555328_o-10.jpg

Source: <http://pracowniapozarzadowa.pl/akademia/>

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Për shumë vite OJQ-të në Koszalin nuk kishin asnjë vend të përbashkët dhe nuk mund të mbështeteshin në ndihmën kompetente në punët e përditshme. Sjellja e seminarit të OJQ-ve në jetë krijoi kushte për një ndryshim. Sidoqoftë, kishin kaluar shumë vite para se organizata të forcohej dhe të bëhej e njohur në Koszalin dhe në rajon. Vetëm pas ndryshimeve politike brenda autoriteteve lokale ata ishin në gjendje të shihnin potencialin e zgjidhjes ('OJQ Qendra') dhe vendosën ta mbështesin atë përmes subvencioneve të cilat lejuan të stimulonin aktivitetin e qytetarëve në Koszalin.

Ky është një nga shembujt ku autoritetet lokale i besojnë organizatës së jashtme drejtimin e një shërbimi që përndryshe do të kërkonte ndryshime të gjera organizative dhe të burimeve njerëzore (përfshirë trajnimin e personelit shtesë) si dhe sasi të lartë të burimeve financiare dhe shpenzimet e investimeve (për shembull në lidhje me blerjen dhe përshtatja e një ambienti të përshtatshëm).

Source: <https://www.koszalin.pl/pl/news/koszalin-miasto-na-model>

Praktika

Nr 9

Projekti:
informacione turistike
ne Ustka

Tema:
Turizmi

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Organizata lokale turistike
(LTO) "Ustka dhe toka e
Słupsko"

Organizata lokale turistike (LTO) "Ustka dhe Toka e Słupsko" u krijua në 2004 midis qindra njësive të ngjashme të regjistruara si pasojë e "Aktit Polak të Ogranizimit" të prezantuar nga parlamenti. Qëllimi i këtyre organizatave ishte të mbështesnin qeverinë lokale në promovimin e atraksioneve turistike të qyteteve polake. Nuk ishte ndryshe në Ustka, ku aktivistët shpreheshin për një organizatë të përqendruar në promovimin e të gjitha avantazheve që një qytet bregdetar siç mund të ofronte Ustka.

Ustka është një qytet i vendosur nga Deti Baltik, në grykëderdhjen e lumit Słupia. Ishte një port dhe vendpushim dhe banohet nga rreth 15,000 qytetarë.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Për 30 vitet e fundit autoritetet lokale janë përqendruar në zhvillimin shumëdrejtues, por shërbimi i trafikut turistik ishte një përparësi. U ndërmorën shumë aktivitete, gjallërimi i shumë ndërtesave në pjesën e vjetër të qytetit mes tyre. Atraksionet e jashtëzakonshme të qytetit sjellin mijëra turistë nga Polonia dhe jashtë vendit

çdo vit. S'është për t'u habitur që vetëqeverisja e Ustka ka mbështetur në mënyrë aktive një organizatë kaq jetike për qytetin. Përmes disa viteve aktiviteteve të LTO u bazuan si në aktivitete ligjore ashtu edhe në ato ekonomike.

Midis vitit 2004 dhe 2010 janë ndërtuar baza të fortapërtë gjitha aktiviteteve dhe organizata filloi të njihet si një entitet i besueshëm për mbështetjen e turizmit. Autoritetet e Ustkës, të udhëhequr nga pragmatizmi, vendosën bashkëpunim të mbyllur me VAGJ. Me anë të tenderit të hapur iu besua menaxhimi i Qendrës së Informacionit Turistik, faqja në internet e lidhur me turizmin si dhe promovimi i kuzhinës rajonale. Bashkëpunimi ka zgjeruar fushën e tij çdo vit përmes tenderëve të rinj me buxhet gjithnjë në rritje. Gjatë 10 viteve të bashkëpunimit, buxheti për detyrën u rrit, duke qenë një provë përfundimtare e besimit dhe kënaqësisë nga autoritetet lokale.

Drejtimi i Qendrës, shoqata fitoi mundësinë për të zhvilluar shërbimet e ofruara për turistët të tilla si biçikleta dhe pajisjet ujore me qira, shërbimet e akomodimit dhe organizimin e ngjarjeve

për turistët. Në qendrën e informacionit, turistët mund të përdorin lehtësira të tilla si dhoma e posaçme e foshnjës, Interneti, të blejnë bileta për transportin lokal, të blejnë suvenire, harta dhe udhëzues udhëtimesh.

Përmbledhje

Organizata Lokale Turistike (LTO) "Ustka dhe Toka e Słupsko" funksionon që prej 15 vjetësh tani. Shoqata ka ndikuar ndjeshëm në promovimin e qytetit Ustka si dhe në cilësinë e shërbimeve të ofruara për turistët. Vendimi i qeverisë lokale për t'ia besuar shoqatës qendrën rezultoi i suksesshëm. Kompetenca, angazhimi dhe fleksibiliteti kanë qenë faktorët kryesorë për këtë sukses. Është gjithashtu një nga arsytet pse administrata lokale është e etur të pajisë organizatat e shoqërisë civile me detyra publike që do të dorëzohen në emër të qeverisë lokale.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Ustka është një qytet me një potencial të madh të portit, banjës dhe vendodhjes së mire detare. Shumë kohë më parë qeveria lokale vendosi të krijojë një qendër profesionale lokale të informacionit turistik. Vendimi i autoriteteve lokale solli krijimin e organizatës lokale turistike (LTO). Bashkëpunimi i ngushtë i qeverisë lokale dhe organizatës rezultoi me vendimin për t'ia besuar drejtimin e qendrës së informacionit aktivistëve. Organizata Lokale e Turizmit fitoi konkursin e parë të shpallur në 2010 nga Bashkia e qytetit dhe u bë operatori i qendrës. Që atëherë LTO ka fituar shpesh konkurse të tilla dhe ende po drejton qendrën. Struktura e qëndrueshme, kapaciteti organizativ dhe stafi kompetent i lejuan organizatës të krijonte një qendër turistike lokale që ofron shërbime turistike me cilësinë më të mirë evropiane me hapësirë për zhvillim dinamik.

- Gjatë vitit të parë të funksionimit të qendrës (2010) organizata mori një subvencion në shumën prej 28 000 PLN ndërsa në vitin 2019 ajo mori 159 000 PLN.

Source: <https://www.radiozet.pl/Podroze/Ustka-atrakcje-plaza-pogoda.-Przewodnik-po-Ustce>

Source: <http://ustka.travel/a1310-cit.html\\ttttg>

Source: https://www.ustka.info.pl/atrakcje/5/latarnia_morska

Praktika

Nr 10

Projekti:

Sistemi i mbështetjes për personat me aftësi të kufizuara intelektuale

Tema:

Shteti/qarku:
Polonia

Organizata
udhëheqëse zbatuese:
Shoqata Polake për
Personat me Aftësi
Intelektuale të Kufizuara
në Stargard

Shoqata polake për personat me aftësi intelektuale të kufizuara, u krijua në vitet 60 të shekullit XX si një Komitet i Shoqatës së Ndihmës së Fëmijëve. Organizata u bë e pavarur pas procesit të tranzicionit (1989) dhe u regjistrua në gjykatë në 1991. Bazuar në Varshavë Shoqata ka ngritur degë lokale në qytete dhe qytete të tjera të cilat gradualisht bëhen të pavarura gjithashtu. Në Stargard - një qytet i vendosur rreth 40 km afër Szczecin, dega lokale e shoqatës u krijua në 1992.

Që nga fillimi i saj, shoqata ka qenë e përqendruar fuqimisht në bashkëpunim të ngushtë dhe të bazuar në merita me Bashkinë e Stargard dhe njësitë e saj organizative. Autoritetet lokale u dukën jashtëzakonisht të ndjeshme dhe të hapura për këtë lloj bashkëpunimi, pavarësisht nga ndonjë ndryshim në karrigen e kryetarit.

Arritjet dhe vlera e shtuar:

Një nga nismat e para dhe të rëndësishme të ndërmarra në bashkëpunim me qeverinë lokale ishte krijimi i Qendrës së Punëtorëve Terapeutikë në 1993. Qendra ofron rehabilitim social dhe profesional për personat me aftësi intelektuale të kufizuara, në mënyrë që t'i përgatisë ata të bëhen të vetë-varur dhe aktivë në shoqërinë e tyre. dhe jeta profesionale. Punëtorët synojnë

të zhvillojnë aftësitë psiko-fizike të kërkuara në vendin e punës, të zhvillojnë aftësitë themelore dhe të specializuara të kërkuara për punësim në Qendrën e Aktivizimit Profesional.

Qendra e Punëtorëve Terapeutike ofron punë tematike si: zdruckhtari, qeramikë, qepje, mirëmbajtje shtëpie si dhe disa grupe me interesa të veçanta, si modelim, sport, teatër. 45 persona aktualisht mbështeten nga Qendra.

Në vitin 1998, organizata arriti të krijojë një aktivitet të ri që adreson nevojat e personave me aftësi intelektuale të kufizuara - Qendra e Kujdesit Social. Ky aktivitet është i dedikuar për 40 persona në moshën mbi 16 vjeç të cilët kërkojnë mbështetje, kujdes të pjesshëm dhe ndihmë për të qenë në gjendje të funksionojnë në familjen e tyre dhe shoqërinë, si dhe personat që vuajnë nga sëmundje kronike që nuk kërkon trajtim spitalor.

Në vitet 1999, 2001 dhe 2004 janë ndërmarrë 3 hapat kryesorë për të ndërtuar sistemin e mbështetjes për personat me aftësi intelektuale të kufizuara në Stargard. Ata botuan 3 botime të projekteve të strehimit social të shpërndara në bashkëpunim me Shoqërinë e Strehimit Social në Stargard. Projektet synuan vetë-fuqizimin e personave me aftësi intelektuale të kufizuara,

përmes mbajtjes dhe zhvillimit të aftësisë së tyre për funksionim të pavarur në komunitet.

Për shumë vite shoqata ka organizuar qëndrime rehabilitimi dhe rekreacione për të rritur aftësitë e përfituesve të vetë-shërbimit, vetëkontrollit dhe kulturës personale. Ata gjithashtu synojnë të azhurnojnë njohuritë e tyre mbi gjeografinë, historinë, si dhe gjendjen e përgjithshme fizike. Një hap tjetër shumë i rëndësishëm për organizatën ishte krijimi i Qendrës së Aktivizimit Profesional të quajtur «Kuzhina Qendrore». Qendra është një vend pune për gati 100 persona me aftësi të kufizuara intelektuale. Qeveria lokale e Stargard blen ushqime të përgatitura nga qendra për shkolla (më shumë se 1000 porcione në ditë). Kohët e fundit qendra ka lançuar 2 departamente të reja: stacionin eko për pastrimin e avullit dhe shërbimin e pastrimit në natyrë për zonat e gjelbërta.

Përmbledhje

Shoqata Polake për Personat me Aftësi Intelektuale të Kufizuara, dega në Stargard gjatë 30 viteve të fundit ka zhvilluar një sistem kompleks dhe të mirë-dizajnuar të mbështetjes për përfituesit e saj. Sistemi siguron hapësirë për çdo person me aftësi të kufizuara mendore, pavarësisht nga

niveli i aftësisë së kufizuar. Sistemi ofron mbështetje në forma të ndryshme duke përfshirë vendin për jetesë, punë dhe kohë të lirë. Megjithatë krijimi i qendrave në Stargard (gati 20 vjet më parë) nuk kërkonte ndonjë procedurë të veçantë (përveç marrëveshjes midis qeverisë lokale dhe organizatës përkatëse sipas ligjit për financat publike) tani shërbimet e ofruara nga qendrat u janë besuar organizatave aplikimi për kontrata publike në konkurset e hapura për ofertuesit.

Sfidat dhe zgjidhjet kryesore:

Në fillim të viteve 90 të shekullit XX nuk kishte pothuajse asnjë mbështetje sistematike për personat me aftësi intelektuale të kufizuara në Poloni. Falë vendosmërisë së prindërve, miqve dhe përfaqësuesve të qeverisjes lokale ishte e mundur të krijohesh një sistem i tillë. Në Stargard nuk ka pasur hapësirë të veçantë për personat me aftësi intelektuale të kufizuara, ku ata mund të kalojnë ca kohë, të zhvillojnë aktivitetin e tyre dhe të kujdesen për shëndetin e tyre. 3 Qendrat e mbështetjes të ngritura në Stargard ofrojnë forma të ndryshme të ndihmës dhe kujdesit shoqëror për personat që vuajnë nga aftësia intelektuale e kufizuar (punëtori, trajnim profesional dhe punë e asistuar, strehim social).

Source: <http://psoni.stargard.pl/bpa/albums/2008/sds//DSC02845.JPG>

Source: <http://psoni.stargard.pl/bpa/albums/2008/sds//DSC02855.JPG>

Source: <http://psoni.stargard.pl/bpa/albums/2008/wtz/wycieczki/gory//DSC07689.JPG>

Partnerët zbatues të projektit:

Akademia e Studimeve Politike (ASP)

Rr. Donika Kastrioti, Qendra Kotoni,
Tiranë, Shqipëri
Tel: +355 4 2272173
E-mail : info@asp.al
Web: www.asp.al

Instituti i Sociologjisë Ndërkombëtare të Gorizia (ISIG)

Via Mazzini, 13-34170,
Gorizia, Itali
Tel:+39.0481.533632
E-mail: isig@isig.it
Web: www.isig.it

Fondacioni në Mbështetje të Demokracisë Lokale (FSLD)

Zurawia 43, 00-680
Warsaw, Poloni
Tel: + 48 22 351 93 27
E-mail: zarzad@frdl.org.pl
Web: www.frdl.org.pl

30 **Praktika të Mira
të Bashkëpunimit
të Aktorëve Vendorë**